

minden szö
közönséges
rel, kompakt
rel fizetendő

OLLA
bizonyított
jobb higiénikus
GUMMI-
különlegesség
Teljes jótállás.
Nem ült kapható,
jegyzék ingyen.
A gummi gyára
Wien (I/45) 5
trafer-
trass 57

a-hegedű
vásár Árak
10 K-tól
feljebb
is kir. udvari

zergvár-ban
izárólág:
káczi-uf

O saját
palotá-
jában

pesten
Berg Armin
Testvére

AR
ÁS
NYI BE-
LAPJA

alkozás
tca 4. szám

ruhák
ruhák
ériák

5.-6.-7.-
8.-9.-10.-
10.-11.-12.-
3.-4.-5.-
1.50 1.75 2.-

trészeket
litjuk.
árend-
ilnek.

és erdőörök-
adisznek is
sek, katonai
ánatra bér-
uha szállítók
tca 35.

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam

Budapest, 1913 SZERDA szeptember 17.

220-ik szám

EGYES SZÁM ÁRA **6** FILLÉR

Főszerkesztő: Dr. DÉTSY ISTVÁN
Szépirodalmi főmunkatárs: EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL,
VI. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 19. SZÁM

Tisza fenyeget

Mi a véleménye Tiszának a parlamenti őrsegről? Ha eddig nem tudta a világ, most már pontos és megbízható tudomást szerezhet róla. Irásba foglalta, artikulált szavakban kifejezte és mint politikai kikiáltó elharsogta, hogy igenis jogos, igenis méltányos, sőt (ne méltóztassék csodálkozni) parlamentáris intézmény a palotaőrseg is, meg az is, amit a vagdalkozó Gerő százados tett.

Tisza nem volna Tisza, ha nem ezen az állásponton volna. Ha elítélő véleményt mondana Tisza Gerő századosról, ez annyit jelentene, mintha a bakakáplár nem az ütést tartaná a legjobb „drill”-eszköznek, hanem a szép szót és a tekintélyt.

Azonban szükségesnek tartotta a külföldi példákkal előállni. Nem mintha a példalőzés ráillenék a mi politikai viszonyainkra, hanem hogy körülbástyazza magát nagyképi és kopott argumentumokkal. Arra persze nem mer kitérni, hogy más alkotmányos ország közviszonyai egyáltalában nem hasonlíthatók a mieinkhez; még halvány alluziót sem mer arra tenni, hogy Magyarország súlyos bilincsekkel van oda láncczolva Ausztriához s hogy csak szabadság-intézményeink védhetnek bennünket a veszedelem ellen, amely onnan, tülről fenyeget bennünket.

Tudja-e Tisza, vagy nem tudja, hogy a parlamentnek katonai fegyelem alá helyezése egyértelmű a parlamentárizmus leölésével és szabadság-intézményeink megfojtásával? Akár tudja, akár nem: az ebben a pillanatban teljesen irreleváns. Eddig is tudta mindenki, aki tudni akarta, hogy Tisza a világ legideálisabb intézményének tartotta a palotaőrseget. Minek kellett azt most külön cikkben újra világgá harsognia? ...

Ez a legfontosabb kérdés mostanában. Valószínű, hogy Tisza nem harsog hiába. S éles fényt vet Tisza rejtett céljaira az, hogy Andrásst aposztrofálja, mondván, hogy annak az ötlete volt a parlamenti őrseg szervezése. Ha Andrásznak úgy tetszik, meg fogja érteni a leplezett, burkolt célját. Világos szavakba foglalva ez azt jelenti, hogy vigyázzon Andrassy a maga megalakított gouvornementális pártjával. Mert a parlamenti Gerő századosok, ha rákerül a sor, az ő fejét is bezúthatják. S ha ez nem lesz elégséges, bezúthatják pártja minden tagjának a fejét is.

Fenyegetés az és nem más, amit Tisza kifejezett. És ebben a fenyegetésben merül ki Tiszának minden államférfiui tudománya és egyszersmind politikai morálja.



Andrássy Katica grófnő

Andrássy Gyula leánya magánszorgalomból levizsgázott a kereskedelmi akadémia első osztályából. Ő az első grófkisasszony, aki hajlamot mutat a reális pálya iránt.



Andrássy Katica grófnő

Drinápoly ujjáépítése

A bedólt bazár

Vásár Sevillában

Egy nevezetes palota pusztulása

A vakok műhelyében

Vak gyermekek oktatása

Konstantinápolyi cipőtisztítók

A jávai csacsi-malom

Lándzsa-vivó nők

Merész ugrás

Justh Gyula az új pártról

— Más a negyvennyolcz és más a hatvanhét —

A politikai közvéleményt most elsősorban az Andrassy-párt programja foglalkoztatja. Justh Gyula, aki Tornyán időzik, egy újságíró előtt a következő érdekes nyilatkozatot tette az új párt programjáról:

— Nem mondhatok mást, mint hogy nagyon örülök Andrassy Gyula gróf zászlóbontásának. Mert örvendek, hogy pártba tömöríti azokat a hatvanheteseket, akik a mai uralommal elégedetlenek és akik a mai rendszer változását akarják. Megmondom újra, hogy sehogyszé lehettem, hogy a függetlenségi párt több tagja belépett a hatvanhetes pártba, anélkül, hogy választóit megkérdezte volna. De nem igaz az a híresztelés, hogy én elítéltem volna Andrassy pártalakítását. Nem voltam Pesten, nem beszéltem senkivel és az a nyilatkozat, melyet nekem tulajdonítanak, apokrif.

— Hogy Andrassy Gyula gróf milyen programot csinál, az ebben a pillanatban mellékes. Más a negyvennyolcz és más a hatvanhét. A függetlenségi párt megmarad szilárdan és rendületlenül a maga programja mellett és harcolni fog annak diadaláért. Együtt harcolunk most a rendszer ellen, ebben egyek vagyunk, de más a negyvennyolcz.

Szóval, a függetlenségi párt szívesen fo-

gadja fegyverbarátjának az új pártot. Együtt harcol vele a munkapárt ellen. De a függetlenségi párt nem enged a programjából lealkudni semmit.

Andrássy és a Gerő-gárda

— Az ellenzék nem megy be a Házbába —

A miniszterelnök, mint közöltük, cikket írt a fegyveres, katonai szervezeti parlamenti őrség fentartása mellett. Ez a konokság politikai körökben nagy elkedvetlenedést keltett s így annál nagyobb hatással lesz gróf Andrássy Gyula következő nyilatkozata:

— Az őrség feladata csak az lehetne, hogy a képviselőház és az elnök által jogosan kizárt renitenskedőt kivezesse, mindenesetre úgy azonban, hogy eközben bántódás ne érje. Ha ezzel ellenkezőleg a kizárt képviselőt levágják, megölik, akkor két lehetőség forog fenn: az egyik, hogy máskor valamennyien a felszólításra tényleg kivonulnak, a másik azonban, hogy a képviselők szintén fegyverrel jelennek meg és az ülésteremben csata fejlődik ki. Ha az ellenzéki képviselőnek az az érzése, hogy életével a többség és annak vezére mit se törődik, sőt ott bent az ülésteremben pusztá engedtelenségért mosolyal az ajkán összevágatja, megöleli: ebből oly jogos gyűlölet és elkeseredés támad, amely csak polgárháborúra, élthalál-harczra vezethet. Aki a rendet fenn akarja tartani, aki azt akarja, hogy a képviselőház komoly, összeműködő testület legyen, annak nem szabad erre az álláspontra helyezkednie, mert akkor rend helyett egymás életére törnek, mert ez teljesen ellenkezik azzal a kollégialitással is, amelynek meg kell lennie a képviselők között. Az ilyen fölfogás nem vezethet máshoz, mint a mostani állapotokhoz, a mostani állapotok fentartásához. Nem tudom elképzelni, hogy ennek a fölfogásnak az legyen a hatása, hogy az ellenzéki képviselők, ha az őrség emberei megjelennek az ülésteremben, rögtön kitakarodjanak, hanem az lesz a következménye, hogy az ellenzék nem is megy be a Házbába, ahol, ha lelkiismeretére hallgat, összezavargják.

Andrássy szerint a miniszterelnököknek, a többség vezérének, ez az igazán példátlan, irtózatos fölfogása teszi lehetetlenné, hogy az ellenzék részt vegyen az országgyűlés tárgyalásain.

Károlyi Mihály Tisza ellen

— Szervezkedik a függetlenségi párt —

Heves vármegye tegnapi meggyűlésével kapcsolatban értekezletet tartott a vármegyei függetlenségi és 48-as párt, melyen megjelentek a megye függetlenségi képviselői: gróf Károlyi Mihály, Malatinszky György, Maczky Emil. Az értekezleten Szederkényi Nándor pártelnök, volt orsz. képviselő, elnökölt és bejelentette, hogy október hó 26-án Eger városában nagyszabású vármegyei szervezkedő gyűlést tartanak. A konferencián Károlyi hosszabb beszédében mindenekelőtt bejelentette, hogy a 26-iki nagygyűlésen maga is részt fog venni, majd a következőket mondotta:

— Lukács Lászlót erkölestelen üzenetért a király nevében bélyegezte meg a magyar bíróság s hogy milyen eszközökkel igyekezett menteni Tisza István az előző kormányt, azt mutatja saját nyílt levele, amelyben önmaga beismerte, hogy járt a tanuknál, azoktól valomásai felől kérdezősködött, kérdéseikre feleletet adott. Hogy pedig mit beszélt a tanukkal, erről tett nyilatkozatai az összes nyilatkozatokkal bizonyos ellentmondást mutatnak. Tény, hogy eljárása legalább is szokatlan, különösen egy miniszterelnök részéről és ezért legalább is nem qvanuientes. A politikának egy újabb fázisához érkezünk, amely lehetetlenné teszi, hogy az eddigi taktikával megbuktassuk a mai panamista és erőszakban tobzódó reakciós rendszert. Hogy ezt megtehesük, első feladatunk az országos szervezkedés. E panamista rendszer csak azért létezhet, mert az ország nincs kellőleg szervezve, nincsenek bekapcsolva az alkotmányos életbe azok az elemek, akik új erőt biztosíthatnának az országnak. Tágítani kell tehát a kört, bele kell vinni az aktív politikai életbe olyan embereket, akik eddig abban nem vettek részt. Ezért új, alaposan demokratikus választójogi reformot kell csinálni, és pedig mindenekelőtt. Örömmel szolgál ebből a szempontból is, hogy gróf Andrássy Gyula vasár-

napi zászlóbontása alkalmával egészen őszintén rálépett arra az útra, amely a választói jognak valóban demokratikus reformjához vezet s amelyel mi, az egyesült ellenzék, hoztunk annak idején javaslatba. En üdvözlöm az ő akcióját és örülök elhatározásának, mert az egyesült függetlenségi és 48-as párt és az alkotmánypárt együttműködésének előfeltételei a választójogi program által meg vannak adva, meg vannak könnyítve.

Károlyi beszéde igen nagy hatást tett hallgatóságára, amely perczegik tartó ovációval fejezte ki érzelmeit. Utána még Maczky Emil, a nagyfügedi választókerület függetlenségi képviselője tartott frappáns hatású beszédet.

Az osztrák iparosok Berehtold ellen

— A balkáni háború következményei —

Leírhatatlan az a milliókra menő károsodás, amelyet a monarchia kereskedelme és ipara szenvedett a Balkán-háború alatt. Az osztrák iparosok sokkal radikálisabbak és bátrabbak, mint a magyarok, ha érdekeik megvédelmezéséről van szó. Ők nem félnek kimondani, hogy a nagy gazdasági krízis a külügyminiszter elhibázott politikájának következménye. Mert ezt mondták ki tegnap az osztrák iparosok, akiknek központi szövetsége tegnap Aussigban tartotta évi közgyűlését. A közgyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint Ausztria iparosai nemcsak joguknak, hanem kötelességüknek is tartják komolyan kijelenteni az önfentartás ösztönénél fogva, hogy külpolitikánk jelenlegi irányát elhibázzon tartják. Külpolitikánk kizsírította Ausztria iparát rég megszokott és századok áldozataival, de sikereivel is megszerzett, árpolt piacáról. Az osztrák ipar elvárja, hogy új utat az állam ne keresztesse és hogy a nehezen nyitott kiviteli csatornákat presztízs-politikával el ne zárja.

Az osztrák iparosok állásfoglalását a „Neue Freie Presse“ mai számában vezércikkben kommentálja:

Az aussigi éles kritika fontos jelzője az Ausztriában élő hangulatnak. Aki átfutja a gyűlésen résztvevők listáját, olyanok neveire bukkan, kik érdekelték vannak a monarchia legnagyobb vállalatainál. Az egész osztrák gazdasági világ nyilatkozott meg Aussigban. Az osztrák ipar erősen függ a kormánytól, nem szívesen lép a politika küzdőterére, az osztrák iparosok komoly, megfontolt emberek, akiket áthat a kereskedelmi szellem, bekapcsolódnak a gyakorlati életbe, tehát nem szívesen, de bizonyos szemérmes tartózkodással lépnek oly térre, hol hiányzik a számok biztonsága. Mily égető lehetett a szükség, — írja a bécsi lap, — ha oly emberek, kik sokszor ráutalják a kormány készségére, helyénvalónak tartották az osztrák közvélemény előtt feltárni a külpolitika hibáit, kárait. Nem enlékszünk az osztrák iparosok hasonló demonstrációjára a külpolitika ellen. Ez oly eset, mely nem maradhat figyelmen kívül. Egyhangulag megállapították, hogy az osztrák iparosok véleménye szerint a külpolitika el van hibázva, egyértelműleg sajnálkoztak, hogy a károsító külpolitikai befolyások lerontják a monarchia kereskedelmi viszonyait, hogy elzárják a külkereskedelem útjait. Itt az ideje, — végződik a cikk — elhárítani mindent, ami a krízisben oly sok jogos bizalmatlanságot és számos kételevt idézett fel.

A koalíció Balkán-politikája

A Párisban megjelenő L'Aurore legutóbbi számában hosszabb cikkben foglalkozik a Balkán-háború közgazdasági hatásával és Ausztria-Magyarországnak a Balkánon való érdekeivel.

A cikk idézi Wekerle Sándornak egy nyilatkozatát, amelyet ez év május havában tett egy lapban.

— A Balkán — mondotta a volt miniszterelnök e nyilatkozatban — a Balkán-népek: ez az a devise, amely megszabja politikánkat. Hiba volna, ha uralkodni akarnánk e népeken. Nem engedhetjük meg ezt másoknak

sem, de respektáljuk ezt a határt. Örülünk a békének. Erőnk konszolidálása sokkal többet ér ránk nézve, mint érne egy pesztízs-politika, amely tulzolt áldozatokat kívánna tőlünk.

A L'Aurore ehhez hozzáfűzi, hogy munkatársának még 1908-ban a pécsi francia katonai emlék leleplezése alkalmával volt alkalma a monarchia és a balkáni népek viszonya dolgában beszélgetést folytatni a koalíciós kormány tagjaival, Wekerlével, Kossuthal, Apponyival és Szerényivel, akik akkor is ugyanilyen szellemben nyilatkoztak erről a kérdéssel és hangoztatták, hogy Ausztriának és Magyarországnak a Balkánon nem lehetnek hódító törekvései, kizárólag csak gazdasági érdekei. Ebben az irányban most tág tér nyílik a Balkánon Ausztria és Magyarország számára és e törekvésében a francia tőke és ipar gyümölcsöző módon támogathatja.

Japán-kinai feszültség

— Helyreállt a béke —

Kína meghátrált

A felkelő nap országa erősen készül a háborúra. Ki akarta használni az általa provokált délkinai zavarokat, az Oroszországgal való sikeres megegyezést. Hadihajói provokáló módon jelentek meg a kínai kikötők előtt és csak az alkalmat várták, hogy mint foglalók lépjenek fel.

A veszedelem ma még nagyobbak látszott mint volt akkor, amikor a tokiói kormány elégtételt kért a Nankingban megölt három japán életéért. Tokióban arra a hírre, hogy a kínai köztársasági kormány kész a követelt elégtételt megadni, általános lett a harcziás kedv; a főváros lakossága nem megtorlást követel a meggyilkolt három japánért, hanem háborút Kína ellen. Nanking közelében erős japán flotta cirkált, amely az ottani japán kolónia védelmére négyszáz főnyi katonaságot tett partra. A tokiói kormány már alig volt képes a népszüneti helyeket lecsendesíteni, annál kevésbé; mert az első szárazföldi csetepaté már megtörtént.

A Pétervári Távirati Iroda kvangescenzui jelentése szerint japáni és kinai csapatok között összeütközésre került a sor, amelyet hamarosan odaküldött újabb japáni csapatok „intéztek el”. Az elintézés módjáról azonban hallgat a hírforrás.

Sanghai-i táviratok szerint a háború kitörése Japán és Kína közt csak néhány nap kérdése. Japánban oly nagy az izgalom, hogy bár a pekingi kormány teljes elégtételt szolgáltatott, a népszüneti már alig fékezhető. Japánban meg vannak győződve arról, hogy Japán fegyveres beavatkozása eredménynyel járna. Beavatott körökben tehát elkerülhetetlennek tartották a háborús konfliktust, még akkor is, ha Kína hajlandóságot mutatna nagyobb engedményekre.

A kínai kormány most tárgyalta a módosított japán javaslatokat, miután Juansikkaj az első japán jegyzéket mértékelen hangja miatt visszautasította. A vasutakon és a tengerpart-hoz vezető utakon csaknem kizárólag katonai szállítmányokat visznek. A délkinai forradalmi vezérek egyrésze a Japánnal fenyegető háborúra való tekintettel, megint a kormány rendelkezésére bocsátotta magát és csapatait és amnesztiát kíván. Pekingben, Mukdenben és más nagy városban sorozó-bizottságok működnek, amelyek 19—25 éves fiatalembereket toboroznak. Juansikkait meghatalmazta a központi kormány, hogy az összes déli kikötőket bizonytalan időre zárja el a nemzetközi forgalom elől, hogy megakadályozhassák japán tengerészkatonák partraszállítását. A pekingi újságok felszólítják a kormányt és a népet, hogy ne várja be a háborút, hanem kezdje meg, míg Japán nem készült el a mozgósítással.

A nagy kínai készülődéseket — mint azt az esti órákban érkezett nankingi (német kábeltársaság) távirat jelenti — a kínai köztársasági kormány egy tollvonással tárgytalannokká tette. Kína elfogadta az összes japán követeléseket, amelyeknek részletei ma még nem ismeretesek ugyan, de tekintettel a japánok súlyos sérelmére és a gyors japáni harcmozdulatokra, elképzelhetően súlyosak.

Szerda,

Azonn
sitolt esapa
A japá
ságába fog
vedely lecs

Mejegyze

— Bolg

A két
nos kérdé
ezzel Kirkl
riára. Bulg
ellenkedés
nyiltan ün
volt minisz

Mai tá

Konst

török-bolg
jellegű ülé
hosszáig ta
így hangzik
désék főpo
végleges me
ülésén fog

Hir sz

Klrkilissze
Törökorszá
valartozásá

Valon

razzóban n
mal megle
ideiglenes
hir szerint
áll, mely m
Essad segít
niának a tr

Alessi

gyűlést hvt
mi szolgál
nak a gyűl

Belgrá

táviratokat
a bolgár fő
Danew min
egyik jelent
Poteff tábor
katonákat,
kat és az e
lázongások

Berlin,

geszeitung
rül több mi
a felfegyve
nyugati vid
szerbek hód
a monteneg
küldött a h
diszállása P
katonák Tu
ket építenek

Égő

— Eg

Párisból

feld őrnagy
nai attaséval
terére, Grisel
Brisollep-nél
szembejött v
automobilv
A fékezőkés
főr nem tud
dött a karfá
lüzet fogott.

Winterf

de, szerencs
azonban így
összegett.

A görög
szünetelt. A
megmentheti
sebesülteket
vitték.

Azonnal intézkedések történtek a mozgósított csapatok visszavonása iránt.

A japán kormánynak nem csekély fáradtságába fog kerülni ennek dacára a népszenvédeley lecsillapítása.

Megegyeztek a török-bolgár delegátusok

— Bolgár katonák lázongása —

A két állam delegátusai között az általános kérdésekben megtörtént a megállapodás s ezzel Kirkkilissze véglegesen elveszett Bulgáriára. Bulgáriát e veszteségen kívül belső egyenlenségek is nyugtalanítják. A katonák nyíltan tüntettek *Ferdinánd* király és *Danew* volt miniszterelnök ellen.

Mai távirataink:

Konstantinápoly, szeptember 16. A török-bolgár békedelegáció tegnapi magánjellegű ülése rövid megszakítással két óra hosszáig tartott. A róla kiadott kommuniké így hangzik: Miután a delegáció a határkérdések főpontjára nézve megegyezett, e kérdés végleges megoldása a legközelebbi, e hó 19-iki ülésén fog megtörténni.

Hir szerint a delegátusok tegnapi ülésén Kirkkilissze hovatartozandóságának kérdését Törökország javára elintézték. Dimotika hovatartozásáról még tárgyalnak.

Valona, szeptember 16. Essad basa Durazzóban nagy gyűlést tartott és ez alkalommal meglehetősen nyíltan állást foglalt az ideiglenes albán kormány ellen. Essad basa hir szerint legújabbán Görögország szoldjában áll, mely megvesztegette abból a czéltől, hogy Essad segítségével Fuad basát juttassa Albániának a trónjára.

Alessio, szeptember 16. Ide nagy albán gyűlést hívtak össze, de még nem tudják, hogy mi szolgáltatót erre okot s hogy miről fognak a gyűlésen tárgyalni.

Belgrád, szeptember 16. Az itteni lapok táviratokat kaptak Szófiából, melyek szerint a bolgár fővárosban *katonai tüntetések voltak* Danew miniszterelnök és a *király* ellen. Az egyik jelentés azt mondja, hogy *Seljavsky* és *Poteff* tábornokok iparkodtak lecsendesíteni a katonákat, de azok elkergették a tábornokokat és az egyiket állítólag megsebesítették. A lázongások híre még nem erősítették meg.

Berlin, szeptember 16. A Deutsche Tageszeitungnak jelentik Cetinjéből: Szkutari körül több mint 10.000 albán gyűlt össze és ez a *felfegyverzett nép be akar törni az északnyugati vidékre*, amelyet montenegróiak és a szerbek hódítottak meg. Erre való tekintettel a montenegrói kormány három hadosztályt küldött a határra. A montenegrói sereg főhadiszállása Podgoriczában van. A montenegrói katonák Tuzi környékén sáncokat és erődöket építenek.

Égő automobil

— Egy őrnagy balesete —

Párisból táviratozzák: Ma reggel Winterfeld őrnagy német katonai attasé a görög katonai attaséval automobilon a gyakorlatok színterére, Griselles felé ment. Mikor a gépkocsi Brisollep-nél a hidra robogott, a sofför egy szembejövő, roppant nagy sebességgel száguldó automobil vett észre, amelynek ki akart térni. A fékezőkészülék nem működött és így a sofför nem tudott fékezni, az automobil beleütődött a karfába, felborult, a benzin kiömlött és tüzet fogott.

Winterfeld őrnagy a kerekek alá került, de, szerencsére, hamar kéznél volt a segítség, azonban így is *súlyosan megsebesült és erősen összeégett.*

A görög katonai attasé csak horzsolásokat szenvedett. Az orvosok biznak benne, hogy megmenthetik az életnek a német őrnagyot. A sebesülteket a grisellesi katonai barakkokba vitték.



Drinápoly ujjáépítése

A törökök könnyű szerrel jutottak ismét Drinápoly birtokába. A bolgárok bombázása azonban sok kárt tett a középületekben, amelyek renoválásához már hozzáfogtak.

A Hunyadi-utca a rendőrségen

— Hatvan ember kétkoronás kauceziója —

(*Saját tudósítónktól.*) A Zrínyi-utcai rendőrpalotában ma este élénk élet nyüzsgött. Hatvan ember — férfi és nő vegyest — szaladgált a folyosón, kiabáltak, veszkedtek, fenyegetődtek, majdnem megostromolták az inspekciós rendőrlistviselők szobáját. Egy kis, ravasz arcu, nagyon világos kék ruhába bujt vén asszony sétálgatott közöttük, ravaszul mosolygott és ez a mosoly még inkább feltűzelte őket. Ha a hivatalos helyiség szegény emberek laknak, végigjárta, minden házba, minden lakásba beállított és nagy titokban besugta a nagy titkot. A Fehérvári-úton — számat nem mondott — Neumann Istvánnéval, egy ügyvéd feleségével nagy baromfi-üzletet fog nyitni,

Szalay Gyalánénak pénzre volt szüksége, sehonnán se tudott egy kis összegre szert tenni, hát egy kis manipulációhoz fordult. A Józsefváros eldugott utcáit, ahol csak igazán földhöz ragadt szegény emberek laknak, végigjárta, minden házba, minden lakásba beállított és nagy titokban besugta a nagy titkot. A Fehérvári-úton — számat nem mondott — Neumann Istvánnéval, egy ügyvéd feleségével nagy baromfi-üzletet fog nyitni,

száz elárusítónőre volna szüksége. Ezt a vidéket ismeri, becsületes, józan emberek, innen szeretne alkalmazottakat. A fizetés elég szép. Öt korona minden napra. Persze mindenki örömmel felcsapott. De akkor került aztán elő a tulajdonképpeni ügy. Az árusítóbengedély pénzbe kerül és ezért két korona bélyegpénzt adják át neki.

Az „óvadékot“ nagy örömmel, a jövő rózsás reményében adták át a szegény asszonyok és férfiak. Némelyiknek utolsó pénze volt, de a jövő, a jövő...

Azóta aztán az asszony eltűnt, nem látták. A becsapott emberek összeálltak és felhajszolták a világ végén is. Elkezdődött a halasztgatás. Majd holnap, holnapután!... Mindig ez a nóta járta.

Végre megunták a sok hecczet, testületileg felvonultak a főkapitányságra, tegyen a rendőrség igazságot.

Egy detektív ment ki az asszonyért, a panaszosok — vannak vagy hatvanan — majd megakarták lincselni, mikor a kapuban feltűnt az alakja.

A rendőrség megindította a különös ügyben a vizsgálatot. Már azt kiderítették, hogy két könyvelőt is felvett az asszony, az egyik suszter, a másiknak régen nincs foglalkozása, de még írni is alig tudnak.



A rombadólt bazár

Képünk a rombadólt drinápolyi bazár egy részletét mutatja be, amelynek ujjáépítése sok munkáskezet foglalkoztat.

Szünőfélben a koleraveszedelem

Budapesten ma sem volt komoly megbetegedés

Amit tegnap még csak sok reménnyel feltenni mertünk egy kis pozitív eredménnyel támogatva, ma már mindinkább kezd örvendéses valósággá válni. Vidékről egyre kedvezőbb hírek jönnek, Budapesten se történt komolyabb megbetegedés. Mintha a szörnyű veszedelem bugyogó forrására rátette volna valaki a kezét és ezzel a kító veszélyt elfojtáná. A hatósági óvintézkedések meglett a maguk eredménye. Természetesen nem lehet azt kívánni, hogy egyik napról a másikra vége legyen mindennek, de minden jel arra mutat, hogy a fekete rém ellen a harc eredményes, hamarosan pontot tehetünk ennek a dolognak a végére és mint elmúlt esetről fogunk nemsokára erről a veszedelemről beszélni.

Tudósításainkat itt adjuk:

A budapesti kolera

Már mindenki, mint elmúlt veszedelemről beszél, a kolera nem tudott állandó vendégként megtelepedni a fővárosunkban. Természetesen minden gyanus ezért még most, az óvintézkedéseket nem hanyagolják el.

Ujabb gyanus esetek

A Damjanich-utca 16. szám alatt az utcán egy fiatal nő lett rosszul, hirtelen összeesett és hányt. Gyorsan kijöttek a fertőtlenítők és dr. Furka főorvos maga vitette be a koleragyanus nőt a Szent Gellért-kórházba.

A nyugati pályaudvarról Kocziás Márton tizenhat éves ablaktisztítót vitték be. Kocziás Rákospalotán, Bem-utca 16. szám alatt lakott s a vonaton betegedett meg.

Gyanus beteget szállítottak be a Práter-utca 81. és 30. számú házból. A tiszti főorvosi hivatal jelenti továbbá, hogy Rákospalotáról és Pestszentlőrincről két koleragyanus beteget hoztak be a fővárosba.

Hatósági óvintézkedések

A vásárcsarnok-igazgatóság is plakátokon figyelmezteti a csarnoki árusokat a legszigorubb óvintézkedések betartására. Az óvintézkedések megtevése a nyílt piaci árusokra is kiterjed. Nevezetesebb rendelkezései az igazgatóságnak, hogy az áruhelyeket naponta tisztára kell takarítani és azután tisztára felmosni. A jégszekrények is naponta kitisztítandók. A szemetet és hulladékot azonnal a kijelölt gyűjtőbe kell vinni. Az áruhelyek takarítását az árusítás tartama alatt nem szabad végezni, hanem az erre kijelölt időben. Az áruhelyeken elhelyezett élelmiszereket naponta ismételtén át kell válogatni és a romlásnak indult árukat azonnal el kell távolítani. *Csakis jó, egészséges és hamisítatlan ételmi cikkek szabad árusítani.* Romlott, vagy romlásnak indult élelmiszereket a vásárcsarnokokban bárhol is tartani, vagy gyűjteni tilos. Az élelmiszereket a legnagyobb tisztasággal kell kezelni. Csomagolásra kizárólag tiszta csomagolópapir használható. Tilos az árukat a puszta földről, vagy szennyes ruháról és más fertőző aljzatokról árusítani. Az élelmiszerekkel ragályos, vagy undort gerjesztő betegségben szenvedő, valamint szennyes öltözetű egyének nem dolgozhatnak. Nem szabad az árukat a kocsikban szennyes szalmára, vagy más tisztátalan aljzatra rakni. Erre tiszta ponyvákat, zsákokat, vagy gyékényeket kell használni. A dinnyét felvágva árusítani tilos. Tejet, tejfölt és más folyékony tejtermékeket, továbbá a savanyított uborkát, káposztát, répát, a gyalult tököt stb. fedett edényben; a csukorféléket fedett üvegben kell tartani. A vaját, turót, sajtot, kenyert és süteményt, továbbá a gyümölcsöt tiszta fehér tüllel kell letakarni.

A külföld tájékoztatottsága

A külföld tájékoztatottsága és rosszhiszemősége megint helyet kér magának. Külföldi lapokban riasztó hírek jelennek meg az itteni ázsiai állapotokról. Így a „Dresdener Zeitung“ tegnapi száma arról ad hírt: Budapesten kolerajárvány van és az orvosi intézkedés nem elegendő. Ezzel szemben ma hivatalos czáfolat jelent meg, hangoz-

tatva, hogy az orvosi intézkedések kielégítőek, ami valóban úgy is van.

A vidék

A hivatalos jelentés

A belügyminiszter közli, hogy a témesmegyei Deliblaton egy, a torontálmegyei Kumán három, a beregmezei Szentmiklóson három, Rákóczi-szálláson két koleramegbetegedést jelentettek.

A délvídeken

Lugosi jelentés szerint Néramogyoróson Varzsamis János negyvennyolcz éves ember koleragyanus tünetek közt meghalt. Vojicz Magdolna huszonnyolcz éves leány haldoklik. Szakaláron Murqu Jakab hetenöt éves munkás gyanus tünetek közt betegedett meg. A bakteriológiai vizsgálat ujabban három szakalári esetben állapította meg az ázsiai kolera. Nagylakosnakon négy koleragyanus megbetegedés történt. A főszolgabíró csendőrökkel záratta el a községet, nehogy a munkások bemenjenek Aninára.

Ujvidéki jelentés szerint tegnap délután egy század hatodik gyalogezredbeli katona ment a kolerafertőzött Csurogra. Elzárták Csurogon kívül még Blatajnóczát és Beska községet.

Temesvárról jelentik: Temesmegye rékási járásában Tésfalun, ahol eddig nem volt kolera, gyanus tünetek között megbetegedett a községi bíró 25 éves fia Garsinczy János, aki a napokban Lugoson járt az otáni téglagyárban, ahonnan már betegesen tért haza. A főszolgabíró elrendelte a szükséges óvintézkedéseket, a vármegyei főorvos pedig a helyszínére utazott. Deliblaton, ahol a járvány szünőben volt, ma gyanus tünetek között megbetegedett Remele Henrik ötven éves napszámos. A gyulai bakteriológiai hivatal jelentése szerint a Boszniából hazatért deliblati nvolcz szabadságot katoná ürlékében nem találtak kolerabacillust. Ugyancsak negatív eredménnyel járt a bakteriológiai vizsgálat Horváth János izbstei tanító, ennek neje, továbbá Brankov Angelika és Koszka Anna palánkai lakosok eseteiben, ellenben pozitív eredménnyel végződött Ottas István, a hétfőn elhunyt deliblati utkaparó és Hladirszky Lyubomirné esetében. Egyébiránt Temesmegye fertőzött községeiben a kolera teljesen elfojtották.

Nagybecskerekéről jelentik: A torontálmegyei Kimán községben három új koleragyanus eset fordult elő. Megbetegedtek Atymov Milutin, Atymov Pája és ennek felesége. A két férfi ma meghalt. Melenczén egy koleragyanus eset fordult elő. A multkor itt előfordult két esetben a bakteriológiai vizsgálat megállapította az ázsiai kolera.

A Felvidéken

Alsókubínról jelentik: Mivel Zólyom megyében koleragyanus megbetegedés történt, a hatóság kiadott, hogy gyümölcsöt csak hatósági engedéllyel szabad árusítani.

Erdélyben

Brassóból jelentik: Gróf Mikes Zsigmond főispán ma Vajna határrendőrségi kapitány és Hantz megyei tiszti főorvos társaságában Predeálra utazott, hogy személyesen meggyőződjék a kolera elleni intézkedések pontos és szigorú végrehajtásáról. A főispán megtekintette a járványkórházat, a fertőtlenítést, az utasok orvosi megvizsgálását és mindent megnyugtató rendben talált. Tapasztalatairól a főispán jelentést küldött a belügyminiszternek.

Horvátországban

Zágrábból jelentik: Az országos kormány egészségügyi osztályához érkezett jelentések szerint új kolera, illetve koleragyanus megbetegedések a következő helyeken fordultak elő: Kupinovo (Zimonyi kerület) egy haláleset, Mártincziben (Mitroviczai kerület) négy haláleset és öt megbetegedés. Dr. Klingner István, aki Nisből Bécsbe utazva Vukováron mint kolerabeteget a hajóról a szárazföldre szállított, ma meghalt. Eddig 191 koleragyanus esetet jelentettek be, melyek közül 139 esetben ázsiai kolera-t konstalták. Az utóbbi esetek közül 76 halálosan végződött.

A bosnyák muzulmánok és a Kolera

Szerajevóból jelentik: Hogy a hatóság legmesszebbmenő óvintézkedései ellenére is pusztít még Boszniában a kolera, abban nagy része van a muzulmánoknak, akik a lehetőség szerint elittkolják a hatóságok előtt a megbetegedéseiket. Ez okból az országos kormány Breskoba egy muzulmán orvost, dr. Bukovicza Mohamedet küldte ki egészségügyi felügyelőnek. A muzulmánok azonban vele szemben is épugy rejtegették betegeiket, sőt egy ízben, amidőn az orvos kíséret nélkül látogatott el egy muzulmán beteghez, az összegyűlt muzulmánok megtámadták és már életveszedelemben forgott, amikor kísérői megérkeztek és kimentették a feldühödött muzulmánok kezéből.

A csehországi nagygyakorlatok

— Auffenbergék győzelme —

Auffenberg lovag, gyalogsági tábornok, a „vörösek“ parancsnoka, vasárnap azt a parancsot adta a 8. hadtestnek, hogy a tulerőben levő ellenfél közeledésére való tekintettel Chotovin felé és Neukosteleztől északkeleti irányban vonuljon vissza s ott a csapatok hétfő reggel öt órára ellenállásra készen gyülekezzenek össze.

Brudermann lovag lovassági tábornok, a „kék“ parancsnoka a vasárnap délután arra használta fel, hogy 9. hadtestét a beneschau-wlasimi vonalból Wolitz és Jankau irányában, 18. hadtestét pedig Kanberg és Schlapanow irányában előretolja.

A vörösök felderítő szolgálata során megállapították, hogy egy gyaloghadosztály Wolitz felé, két másik pedig Naserada tájékára előrenyomult. A 9. lovashadosztály harcából megtudták, hogy a 13. Landwehrhadosztály Krelowitzon át haladt előre. Báró Giessl lovassági tábornok korán reggel a 21. Landwehrhadosztályt a Tabortól északnyugatra fekvő magaslatokra, a 9. gyaloghadosztályt pedig amahoz csatlakozva, a Drazsictól északkeletre felvő magaslatokra vonta vissza.

A hadgyakorlat vezetősége reggeli hét órától kezdve Chotowinnál foglalt helyet. A 8. hadtest visszavonulás miatt délelőtt nem került sor harcra. Ferencz Ferdinánd főherceg arra használta fel ezt a szünetet, hogy megszemlélje a 8. hadtest hadállását.

Délelőtt tíz óra tájban a kék fél elhatározta, hogy folytatja előnyomulását Tabor felé, a vörös fél parancsnoksága pedig északi irányban való támadásban állapodott meg. A két fél délután egy óra után körülbelül a chlum—cholowin—bergstadl—ratiboritz vonalon találkozott össze. A kék 9. hadtestével a vörösök 17. és 18. hadteste került szembe s ezeknek tulereje a kékkel hamarosan védekezésre kényszerítette. A jobb szárnyon érezhetővé vált a 3. lovashadosztály is, amely a 17. hadtest bal szárnyának (44. hadosztály) felvonulása elől meghátrált.

E harczon kívül Tabortól északkeletre a vörösök 3. hadosztályának a 9. hadosztályal együttesen védekeznie kellett a 18. hadtest és a 13. Landwehrhadosztály támadásával szemben.

Ferencz Ferdinánd főherceg legelőbb a Borotin körül lejátszódó eseményeket kísérte figyelemmel s azután a legszélsőbb nyugati szárnyhoz Libnitzbe ment.

Délután három és négy óra között a vörösök a centrumban (a 8. hadtest a 26. Landwehrhadosztályal szemben) láthatóan nagyobb területet kerítették hatalmukba. A 17. hadtest szép támadással eredményesen nyomult előre a kék hadosztály jobb oldali szárnya ellen.

Délután négy óra tájban a két fél a harcra teljesen kifejlődött és megkezdődött a váltakozó küzdelem. Ebben a helyzetben rendelte el Ferencz Ferdinánd főherceg a hadgyakorlat abbahagyását. A csapatoknak az elfoglalt helyeken kellett összegyülekezniök.

A csehországi hadgyakorlatok első része tegnap ezzel bevégeződött és ma kezdődött meg a nagy támadó gyakorlat. Mától kezdve maga Ferencz Ferdinánd trónörökös a főparancsnok, a vezérkar főnöke pedig maga báró Hötendorfi Conrad.

A hadgyakorlatok ezen első része Auffenberg tábornok seregének váratlan győzelmével végződött. Hétfőn délelőtt Auffenberg megváltoztatta taktikáját és délután két órakor a döntő bíróság megállapította, hogy Brudermann serege hátrányban van és háboru esetén vereségnek nézne előbe. Ekkor érkezett a harcra Ferencz Ferdinánd trónörökös és odasietett Auffenberghez és melegen gratulált neki.

Báró Hazai honvédelmi miniszter szintén résztvesz a gyakorlatokon és az osztrák Landwehr csapatainak harcát nézi végig. A trónörökös családja is ott van a harctéren. A fiatal hercegek nagy érdeklődéssel nézték a gépfegyvereket. Ferencz Ferdinánd felesége is megjelent a tábornokok között és czukorral kínálta a tisztelket.

A seville

A ked... fel, hogy... and föh... delmi had... eget egy... Tabor... czeg ma f... rancsokat... trónörökös... Ferencz J... Lipót Szal... után megt... eignézte a



Mu

Bern, védelmi ko... ülést. Az... éjeli mun... legfőbb r... nyújtott k

Jena,

kongresszu... sével foglal... lis részről... amelyben... tömegsztraj... met érdekl

Jena'

párt nagyv... kérdésével... volt. Berns... pontban tö... selő és Pe... kijelentette... rancsözora... szilenti és s... vallja. Dr... az a mai p... sat eredmé... kisebbségb

Newy

Laridoból... menekülő... felkelők k... érkeztek.

Newy

ből érkez... gadta Ur... az értelm... intézett ug... küldetését



A sevillai vásárból

Messze földön híresek az őszi sevillai vásárok, amelyekre a távol eső környékből is seregestül zárandokolnak az emberek. Képünkön egy családi idill látható.

A keddi napot új csoportosulásra használják fel, hogy szerdán a két hadsereg *Ferencz Ferdinánd* főherceg főparancsnoksága alatt egy védelmi hadállás ellen támadást intézzen. Az ellenséget egy hadtest fogja markirozni.

Táborból jelentik: *Ferencz Ferdinánd* főherceg ma fogadta *Conrad* vezérkari főnököt és parancsokat adott neki a holnapi gyakorlatra. A trónörökös délután Nescibe utazott, ahol *Károly Ferencz József* főherceg van bekvártélyozva. — *Lipót Szalvator* főherceg délelőtt ideérkezett, délután megtekintette a szobori repülési teret és végignézte a repülőgépek gyakorlatozását.



Munkásvédelmi konferenciák

Bern, szeptember 16. A nemzetközi munkásvédelmi konferencia tegnap délután tartotta első ülését. Az értekezlet foglalkozni fog a fiatalokruak éjjeli munkájának betiltása és fiatalokruak és nők legfőbb napi tíz órai munkaideje dolgában be nyújtott különböző indítványokkal.

Jena, szeptember 16. A német szociálisták kongresszusán ma a politikai tömegsztrájk kérdésével foglalkoznak. A vita igen mozgalmas. Radikális részről határozati javaslatot terjesztettek elő, amelyben örömmel konstatálják, hogy a politikai tömegsztrájk kérdése iránt széles pártkörökben ismét érdeklődés mutatkozik.

Jéna, szeptember 16. A szociáldemokrata párti nagygyűlést tartott, amely ma a tömegsztrájk kérdésével foglalkozott. A vita időnkint igen élénk volt. *Bernstein* képviselő öva int, hogy a jelen időpontban tömegsztrájkot rendezzenek. *Bauer* képviselő és *Feus* csatlakozott e nézethez. *Liebknecht* kijelentette, hogy tömegsztrájkot nem lehet parancsszóra megcsinálni, a tömegeket jól elő kell készíteni és szervezni. *Ledebour* ugyanezt a nézetet vallja. Dr. *David* helyeselné a tömegsztrájkot, ha az a mai poroszországi választóiog megváltoztatását eredményezné. De a szakszervezetek ma még kisebbségben vannak.

Testvérharc Mexikóban

Newyork, szeptember 16. A texasi Laridoból érkezett jelentés szerint az amerikai menekülők, akikről azt híresztelték, hogy a felkelők kezébe kerültek, teljes épségben odaérkeztek.

Newyork, szeptember 16. Mexiko-Cityből érkezett jelentés szerint *Huerta* elnök elfogadta *Urrutia* miniszter lemondását. *Urrutia* az értelmi szerzője az Egyesült-Államokhoz intézett ugynevezett ultimátumnak, mely *Lind* küldetését megelőzte.

Méregkeverő orvos

— Gyilkolt az orvosi díjért —

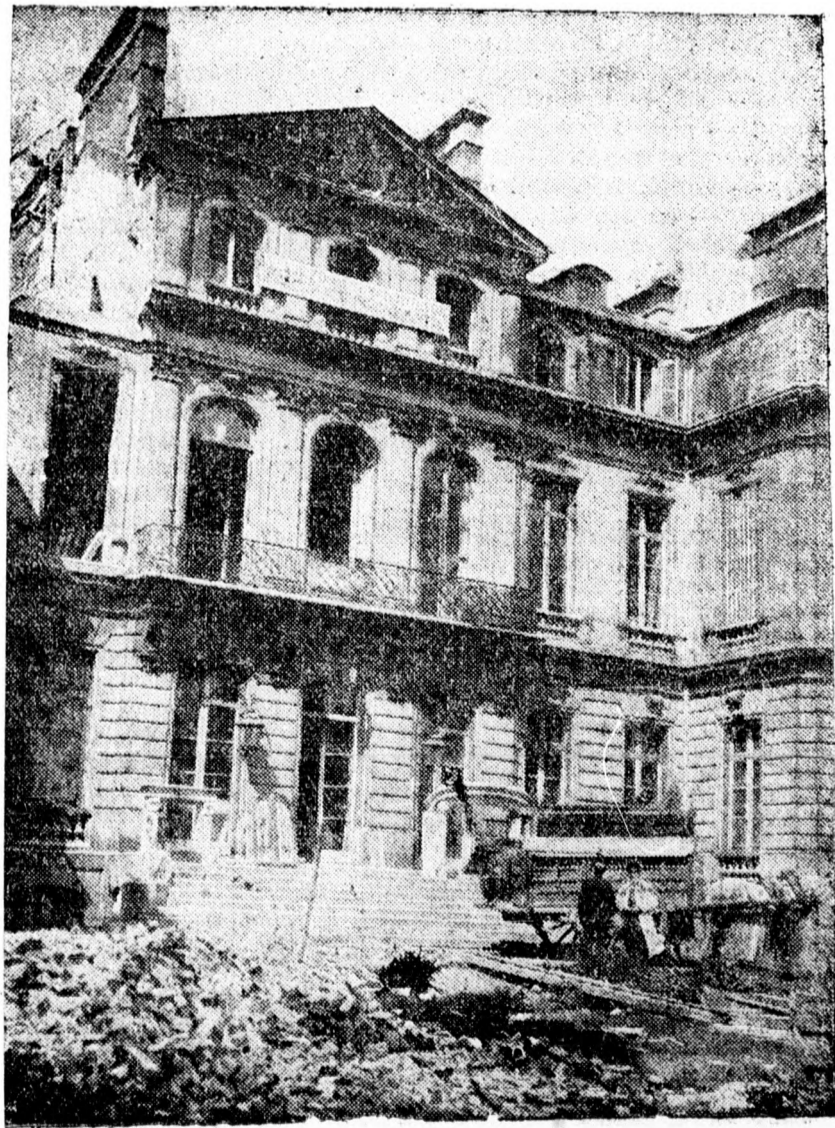
Bukarestből jelentik: Slobociában hirtelen meghalt egy asszony és dr. *Sculi* községi orvos bejelentette, hogy az asszony kolerában hunyt el.

A kiküldött hatósági orvosnak gyanus volt az eset, a beleket Bukarestbe küldte és a bakteriologiai vizsgálat negatív eredményt adott kolerára, ellenben az orvosok azt állapították meg, hogy az asszonyt megmérgezték.

Dr. *Sculi* időközben felvette a jutalmat, amely azoknak a községi orvosoknak jár, akik hamar felismerik a kolerát. Kiderült, hogy dr. *Sculi* mérget adott be a betegnek. A községi orvos beismerte bűnét, mire letartóztatták.

Egy nevezetes palota pusztulása

Páris egy emlékezetes épülettel lesz szegényebb. A napokban megcsendültek a csákányok az Avenue Mortaigne 13-16. szám alatt. Lebontják a „Hôtel Lillers'-t, amely V. Györgynök, a vak hannoveri királynak palotája volt. A lebontott palota helyére színház-épület kerül.



Mi történt az autóban?

— Egy cselédleány kalandja —

(Saját tudósítónktól.) Ma hajnalban a rendőr a Mücsarnok mögött egy fiatal leányra bukkant, aki eszméletlen állapotban, hatalmas vértócsában hevert a földön. A mentőket értesítette, akik a leányt a Rókus-kórházba szállították, viszont a főkapitányságra is jelentést tett az esetről, ahonnan a vizsgálat azonnal megindult.

A leány neve: *Krocsik* Francziska, 18 esztendő cselédleány. Megismerkedett nemrég *Varga* András soffőrrel, aki egy másik barátjának, aki szintén soffőr, bemutatta. Elhatározták, hogy ma az egyik soffőr megszerzi az autóbilt és majd egy kicsit autózni fognak.

Igy is történt. A Walla-féle cemenitgyár autóján hárman elindultak. Benn azonban a cseléd valamása szerint — olyan dolgokra akarták rávenni a leányt, amely ellen egész fiztessége fellázadt. A két férfi erőszakoskodott, erre a leány kirántotta az ajtót és a robbogó autóból kivetette magát.

Az orvosok megvizsgálták a szerencsétlen leányt. A nyakesigolyója megrepedt és belső zúzódásokat szenvedett. Felépüléséhez nem sok reményt fűznek az orvosok.

A két soffőr ellen az eljárás megindult.

Egy nagystilű szélhámos elfogatása

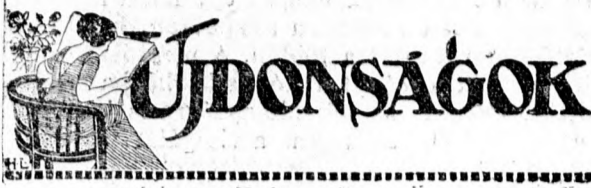
— Kémnek tartott család —

Krakóból jelentik: A rendőrség ma kémkedés gyanúja miatt letartóztattott egy elegáns fiatalembert, aki azzal vonta magára a figyelmet, hogy mindenáron magasrangú katonatisztek közelébe akart férkőzni.

A vizsgálat kiderítette, hogy nem kém, hanem lúcherd szélhámos, a neve *Wawrausch* Leo, aki Komáromban született és hamisított okmányokkal nagy szédelgéseket követett el erdőbirtokok eladása körül. Már tizszer volt büntetve s legutoljára négy évig börtönben ült. Legutolsó büntetését azért kapta, mert bécsi tőkepenzesteket csapott be.

Hamisított szerződést mutatott fel arról, hogy megvette a bécsi arzenál régi bronzanya-

gát, amelynek kifizetésére nagy előlegeket adtak neki bécsi tőkésék és a pénzzel Wawrausch megszokott. Krakóban vagyos kereskedőket keresett fel, akiknek szintén hamisított vételi szerződéseket mutatott, hogy a Balkán-államokban nagyterjedésű erdőket vásárolt meg.



Kolera

Mikor még az országban kevesebb helyen süvöltözött a „gözös”, jó erdélyi lovaktól vont könnyű kocsin sokfelé elbarangoltam apámmal atyafilátogatóba, vadászatokra, vásárookra, hegyaljai szüretekre... És — a lassabb menetű ösfuvaron járva — sokat látott, sokat hallott az ember...

Városok, falvak határán szemembe tűnedezt egy-egy elhagyott, besüppedt, bus temető, hová hivalkodó márványkövek nem jutottak, sőt földnek hajlottak a gondozatlan, koszoruzatlan rothadt kis fejfái is.

— Micsoda temető ez, apám? — kíváncsiságból megkérdeztem az én kedves lelkemtől.

— Kolerás temető volt ez, fiam! — mondta nem egyszer az apám. Azután az elhagyott vén temetők mellett tovább rogtunk virágos mezőkre, füstös kéményű, vendéglátó magyar tanyák felé.

Ezen a földön tehát nem új veszedelem a kolera... Midőn sárka kezével megcsörgette az ablakot, a baglyok hahogva köszöntötték. Reggeltől estig szakadatlanul zúgtak a gyászharangok, merre csak elkoczogott a sárgalábával... Ma ugyan már nem harangozgatnak eléje, mint régentebb, a babonás mesélgetések is leginkább kikoptak a nép szájáról, de most meg a riogató gyászharangokat az újságok könnyen fálalt vészkiáltásai helyettesítik. Pedig az ijedt, elernyedett emberen a halál is biztosabban vesz erőt... Egy keleti mese szerint a hatalmas szultán bástyás városába, mint kóbor koldus, bekönyörögte magát a kolera.

— Tíz embernél többet nem viszek el magammal — a kapuőrnek megfogadta a kolera. Midőn távozott a városból, rátámadt a kapu őre:

— No, te ugyan becsületes legény vagy! — piszkolta az őre a kolerát — hiszen ezeket pusztítottál el...

— Hóhó, barátom! — pattant fel a kolera, — én szótartó vagyok, tíz embernél többet csakugyan nem öltem meg, mert a többi tízezer: egymást rémitgetve: ijedtében halt meg...

Félreeső magyar falvak széléről eszembe jutnak azok az elhagyatott, gondozatlan, bus, kolera-temetők is, eszembe jutott a régi keleti mese is... Atyámfiai, ne ijedjünk meg mindjárt, de ne is rémitgessük egymást könnyelműen. **M. P.**

NAPIREND. Naptár. Szerda, szeptember 17. Róm. kath.: Lambert kánt. — Prot.: Upor. — Görög-prosz: szeptember 4. Babilasz. — Zsidó: Elul 15. — A nap két reggel 5 óra 38 perczkor, nyugszik este 6 óra 8 perczkor. — A hold két este 6 óra 41 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 27 perczkor. — A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. — **Nyitvaleő muzeumok:** Nemzeti Muzeum állattára 9—2-ig, Aquincumi Muzeum 9—4-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Földtani Muzeum 10—1-ig, Gyermektanulmányi Muzeum 9—12-ig és 4—7-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Közlekedési Muzeum 9—12-ig és 2—6-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hirszolgalat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig, nyilvános szak-könyvtár 9—2-ig. — **Nyitvaleő könyvtárak:** Akadémiai Könyvtár 3—7-ig, Egyetemi Könyvtár 9—8-ig, Iparművészeti Muzeum könyvtára 10—12-ig és 7—9-ig, Nemzeti Muzeum Könyvtára 9—4-ig, Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig, Statisztikai Könyvtár 10—1-ig. — **Nyitvaleő képtárak:** Őszi kiállítás a Nemzeti Szalonban, aytva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. Zsűrimentes kiállítás a Művészházban (Szekfü-utca 4., volt gróf Zichy-muzeum), nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona.

— **Időjárás.** Hazánkban az idő a szórványosan előfordult csekély esőktől eltekintve, száraz és meleg volt. A nyugati részeken helyenkint élénk délnyugati szelek uralkodtak. A hőmérséklet 3—6 C fokkal magasabb volt a normálnál és maximuma 30 fok C volt Zsomolyán, minimuma 9 fok C Boffalun. — **Jóslat:** Némi hősiylevés és elvélve eső várható.

— **Titkos tanácsosság.** A király Piffi Frigyes, wieni hercegecskéknek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **A trónörökös porosz kitüntetés.** Ferencz Ferdinánd trónörökös 25 éve parancsnoka a poseni 10. ulánus-ezrednek; ebből az alkalomból — berlini jelentés szerint — Vilmos császár a porosz szolgálati érdemkereszttel fogja kitüntetni.

— **Báró Fejérváry beteg.** Bécsi jelentés szerint báró Fejérváry Géza gyengélkedik, nővére és egy bécsi egyetemi tanár kezelik.

— **Konrád bajor herceg Budapesten.** Konrád bajor herceg ma délben Münchenből József főherceg és családja meglátogatására Budapestre érkezett.

— **Apponyi Albert Eberhardon.** Gróf Apponyi Albert tegnap Eberhardra utazott, Szombaton tér vissza a fővárosba és innen Jászberénybe megy, ahol vasárnap mondja el programbeszédét.

— **Tűzoltók kitüntetés.** A király felhatalmazásával a belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén huszonöt éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet a marosvásárhelyi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Kovács Elek parancsnok, Császár Ferenc és Grexa t. b. alparancsnok, Szőnyi István és Szamek Ferenc őrparancsnokok, Pataki György és Dobai János rajvezetők, Tőkés Lajos örvetető és Petelci Márton pénztárnok részére adományozta.

— **Apponyi Géza az Alkotmánypártban.** Szekszárdról jelentik: Gróf Apponyi Géza valóságos belső titkos tanácsos, Tolna vármegyének volt munkapárti főispánja, aki gróf Tisza István erőszakos cslekedetei után hagyta ott a főispáni széket, belépett a vasárnapi megalakult Alkotmánypártba. A megyei munkapárt vezetői Kovács-Sebestyén Endre főispánnal bizalmas értekezletre jönnek össze a napokban, hogy megakadályozzák valami módon azt, hogy a nagytekinélvű gróf Apponyit több előkelő hatvanhetes és idáig munkapárti ember kövesse az Alkotmánypártba.

— **Csanády főszolgabíró balesete.** Nagyváradról írják: Csanády főszolgabírórt valamikor sürün emlegeték a lapok, mint a bihari közigazgatás egyik nevezetes oszlopát. A nagyszalontai főszolgabíró most újból beszéltet magáról, de ezuttal — neki esett baja. Baleset érte, amely szerencsére nem járt komolyabb következményekkel. A főszolgabíró könnyű kocsiával az uton gőzgépekkel haladt szemközt. A főszolgabíró maga hajtotta lovait és nyugtalankodásukat ugy akarta megfékezni, hogy nagy erővel visszarántotta a gyeplőt. A következő pillanataban a kocsi összelört és a főszolgabíró és kocsisa lebuktak róla. A főszolgabíró a lovak alá került, amelyek erősen rátaپستak. Nyomban előtötte a vér, de azért a maga lábán ment közeli lakására, ahol hamarosan orvosi kezelésben részesült. Sérülései nem veszedelmesek és ma már bent volt hivatalában.

— **A hercegprimás bérmautja.** Balassagyarmatról jelentik: Csernoch János hercegprimás ma Balassagyarmaton osztotta a bérmaszentséget. A hercegprimás délután felszentelte az állami főgimnázium kongregációs zászlaját. A zászlóanya gróf Majláth Béláné Zichy Mariette képviseletében Hanszky Mártonné volt. Az ünnepély a vármegyeháza dísztermében folvt le a vidék és a város notabiltitásainak jelenlétében. Az ünnepségen József főherceget Jaskovich Ferenc igazgató képviselte. A hercegprimás holnap a raboknak osztja a bérmaszentséget és ezzel a bérmalási körut véget ér.

— **Szoborleleplezés Zólyomgyében.** Besztercebányáról jelentik: Decrett József kamarai erdőmesternek a földművelésügyi minisztérium Zólyomgyében, az óhegyi völgyben, Alsószarvas fölött emléket állított, amelyet előkelő közönség jelenlétében, fényes ünnepség keretében ma délelőtti lepleztek le. Az ünnepelő közönség a Besztercebányától mintegy tizenkét kilométerre eső helyszínére negyven fogaton vonult ki. Az ünnepségen báró Ghillány Imre földművelésügyi minisztert dr. Bartóky József államtitkár képviselte. Amikor az ünnepelő közönség, élén dr. Bartóky államtitkárral, megérkezett az ünnepség színhelyére, a től erdőmunkások gyermekei a magyar himnusz énekelték, ami a jelenvoltakra mély hatást tett. Az ének elhangzása után Kaán Károly ünnepi beszédet mondott, amely után lehullt a lepel a szoborról.

— **Királysértő pap.** Muzsjanovics János lengyel-szállási görög-katholikus esperes királysértésért kerül a vádlottak padjára. A csendőrség jelentése szerint a király arczképét a földhöz vágta, rátaپستak és szét-szaggatta

— **Királyi tanácsosság.** A király Lászlófalvi Eördögh Ödönnek, a budapesti állatorvosi főiskola titkáranak a királyi tanácsosi címet adományozta.

— **Vámbery Armin halála.** A váratlanul elhunyt világhírű orientalista, Vámbery Armin holttestét a kerepesi temető halottasházába vitték. Antik szarkofagon nyugszik, fekete díszmagyarba öltöztetve. Egyszerű fekete lepellet borított ravatala körül sem pompás koszorúk, sem kandelaberek nincsenek. Ebben az egyszerűségben van valami fájdalmasan megkapó. Temetése holnap délután négy órakor lesz a halottasházából.

Az elhunyt tudós családjához egyre érkeznek a részvét-láviratok. A társadalom minden része siet az özvegynek részvétét kifejezni. Vámbery Ruzstem egyetemi tanár, az elhunyt fia, tegnapi lávirati értesítést küldött György angol király kabinetirodájához, edesatyja elhunytáról.

Vámbery Armin írott végrendeletet nem hagyott hátra. Néhány évvel ezelőtt ugyan megírta végrendeletét, de azt ellépte, s éppen néhány héttel ezelőtt foglalkozott a végrendelet megírásának eszméjével újra. Hagyatékában, rengeteg keletre hozott nagyértékű emléktárgyain, szullánok ajándékain és nagybecsű iratain kívül, mintegy nyolcszáz ezer korona készpénz is van. Fia, Vámbery Ruzstem egyetemi tanár utolsó nagy művének, a magyarok eredetéről és az Árpád-legendákról írt nagy halmaz kéziratainak áttekintésére és sajtó alá való rendezésére dr. Mészáros Gyulát, Vámbery egyik leghűbb tanítványát és barátját, akivel az utolsó években egyedül közölte tudományos kutatásainak eredményét, kérte fel. Mészáros Gyula bevezetést fog írni az érdekes könyvhöz, amely még a következő hónapban a könyvpiaçzra is fog kerülni.

Vámbery Armin elhunyt alkalmából György angol király az elhunyt fiához, Vámbery Ruzstem egyetemi tanárhoz részvétláviratot intézett. Dr. Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter távirattal, dr. Balogh Jenő igazságügyi miniszter levélben kondoleált. Ezenkívül megleghangu részvétnyilvánítás érkezett a budapesti királyi magyar tudományegyetem tanácsától, továbbá távirati uton dr. Vadász Lipót igazságügyi államtitkártól, Beöthy Zsolt, gróf Teleki Sándor és Chorin Ferenc főrendiházi tagoktól, Hernán Ottófól és Simonyi Zsigmond egyetemi tanártól, valamint tömegesen érkeztek a külföldről az elhunyt özvegyéhez és fiához részvétnyilatkozatok. A Külföldi Lapok Magyarországi Tudósítóinak Szindikátusa, amelynek az elhunyt dísztagja volt, megleghangu részvétnyilatkozatot küldött az elhunyt özvegyéhez és családjához s a holnapi temetésen testületileg fog részt venni. Vámbery Armin özvegyét, aki a legutóbbi időben gyöngékedéll, férje hirtelen elhunytának híre annyira lesújtotta, hogy orvosai tanácsára ágyban kell maradnia.

— **Uj bankfiók.** A Magyar Általános Hitelbank erzsébetvárosi fiókja (Károly-körut 3) megnyit. A fiók tevékenysége mindama bankszerű műveletek teljesítésére fog kiterjedni, amelyeket a központi intézet működési köre felölel. A fiók vezetésével Török Jenő központi főtisztviselöt s az ő helyettesítésével Ferenczy Loránd központi főtisztviselöt bízták meg.

— **Asztalosgédnek báróné felesége.** Szege-den egy Repkó Jenő nevű huszonnégy éves asztalos-géd házasságot kötött Chappon Izabella, Emma, Erzsébet bárónéval. A Chappon-bárók francia eredetűek, az Izabella báróné apja, nagyapja régente híres vívómesterek voltak.

— **Letartóztatott fűrészteleptulajdonos.** Münchenből jelentik: A Deuss és társa münchen-glattai fűrésztelep két tulajdonosát a rendőrség letartóztatta. A cég 450.000 márka passzívával csődöt kért maga ellen s most kiderült, hogy hamis váltókat hozott forgalomba.

— **Öngyilkos ékszerész.** Künstler Vilmos, 48 esztendősz szolnoki ékszerész ma délután főbe lölte magát Állós-ut 12-ik szám alatti budapesti lakásán és azonnal meghalt. A szerencsétlen embert súlyos idegbaj gyötörte és ezért nem tudott az élettel tovább harcolni. A napokban feljött Budapestre, itt elintézte a dolgait, az átlós-uti ház úgveit — amelynek gondnoka volt — rendbe hozta és azután elővette a revolvert.

— **A levegőbe reptél ház.** Koburghól jelentik: A beomlott ház romjai alatt már nincsen senki. A kalasztrófa tizenhárom ember életébe került. Négy kórházi ápolás alatt áll.

— **Halálos csónakázás.** Marseilleből jelentik: Lestaque közelében egy csónakázó nagyobb társaságot, köztük két gyermeket, egy hullám elkapott. A csónak valamennyi bennülővel együtt elmerült.

— **Ki az öngyilkos?** A Ferencz József-hídról ma este egy uri külsejű fiatalember a Dunába vetette magát és hamarosan elmerült a hullámokban. A hídon csak egy sportsipkát hagyott hátra. A rendőrség megindította a vizsgálatot. Még nem tudják, hogy ki az öngyilkos.

Szerda
— Gy
Aradról je
községben
kek játék
a ház kigy
szomszéd
ken dolgoz
haza szala
A tűzvész
hamvasztol
termésnek
melynek u
házak nem
nak néz elé
— Meg
számunkban
hogy titokz
nai István k
egerszegről.
ták Budapes
szállodában.
állapította,
ved és ennel
vitték.
— Megal
az Erzsébet-k
vendéglő terra
nikus magára
szomszédos a
kezeblől a feg
kiderült, hogy
Az öngyilkos-
— Elvesz
szett egy bar
hallgató vizsla
elviszi a vizsl
35. szám alá.
— Zola
kintettel a v
Royal Naqu
19-ig tartja
kapcsán.
— Fővá
Állandóan tel
kelőbb szinpa
mindkét néző
szeptemberi
trakciókból a
szet legjelese
Péter, a beszo
feltűnést kelt
sulata. Hans
olvan számok
nak. A Paville
ják a legnagyobb
mint az Orfeu
képzeltető. C
előadásaihoz
péntára a P
21-én délután
Orfeumban h
méréselt hely
— Halálo
Szilagyvármeg
tének 62-ik év
Özv. Stech
évében, elhunyt
Özvegy Sz
zella vasárnap
jos miniszteri
terjedt rokonsá
A K
A Nemzeti
reprise. Boldog
népies darabja
rendesen, az
énekkara is k
Az operai
hölgye — Fen
ház temperan
okos önmegtap
rokról a biztos
Az egyik
természetesen
tolt szemlélt. F
— Nini,
— Nini, S
Hangzott
vetkeztek a ké
— Mit es
— A Nemzetin

Gyermekjátékból nagy tüzvész.

Aradról jelentik: Az aradmegyei Kőrösivánd községben Derestyán Indrij házában a gyermek-játék közben tüzet gyújtottak, amelytől a ház kigyulladt. A tűz hamarosan átterjedt a szomszéd házakra is, úgy, hogy mire a földéken dolgozó falu népe a veszedelem láttára haza szaladt, már több ház állott lángokban. A tüzvész hat házat, nyolcz melléképületet elhamvasztott, azonkívül elpusztult a behordott termésnek javarésze is. A szegény lakosság, a melynek ugyszólván mindene elveszett, — a házak nem voltak biztosítva — nagy nyomor-nak néz eléje.

Megkerült az eltűnt paptanár. A mai számunkban már részletesen beszámoltunk arról, hogy titokzatos körülmények között eltűnt *Korponai* István kassai születésű 41 éves paptanár Zalaegerszegről. A detektívek ma *Korponait* megtalálták Budapesten a Nefelejts-utcában lévő „Róma” szállodában. A főkapitányságon a rendőrorvos megállapította, hogy előrehaladott paralízisben szenved és ennek folytán a lipótmezei tébolydába vitték.

Megakadályozott öngyilkosság. Tegnap este az Erzsébet-körút 6. számú házában levő Szalay-féle vendéglő terraszán ifi. *Kemény* Ede husz éves fogtechnikus magára akart löni. Revolvért rántott elő, de a szomszédos asztaloknál ülők észrevették és kicsavarták kezéből a fegyvert. Bevitték a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy ifi. *Kemény* Edét lopás miatt körözik. Az öngyilkos-jelöltet letartóztatták.

Elveszett vizsla. Néhány nappal ezelőtt elveszett egy barna, májfoltos színű, herélt *Dom* névre hallgató vizsla. A megtaláló jutalomban részesül, ha elviszi a vizslát *Bakos* Jánosnéhoz, Szentkirályi-utca 35. szám alá.

Zola „Nana” című mozidramáját — tekintettel a változatlan óriási érdeklődésre — a *Royal Naqumozgó* (Erzsébet-körút 39) még e hó 19-ig tartja műsorán a szokásos félheti premiér kapcsán.

Fővárosi Orfeum — Pavillon Mascotte. Allandóan telt házak előtt folynak le a két legelőkelőbb színpad változatos előadásai. A közönség mindkét nézőtérén pompásan mulat. Az Orfeum szeptemberi műsora a legkiválóbb nemzetközi attrakciókból áll, a Pavillonban pedig a táncművészet legjelesebb képviselői szórakoztatják a nézőt. Péter, a beszélő kandur az Orfeum színpadán közfelfűtést kelt. A *The Grazers*, *Patty Frank* és társulata, *Hans Hauser* és *Roland*, az illuzionista olyan számok, amelyek mindenütt óriási sikert aratnak. A Pavillonban *Luise Prinz* és *Kliemchen* aratják a legnagyobb tetszést. Előkelőbb szórakozás, mint az Orfeumban és utána a *Mascotte*-ban, el sem képzelhető. Czél szerű a jegyeket mindkét színpad előadásaihoz előre megváltani. Az Orfeum nappali pénztára a Pavillon jegyeit is árusítja. Vasárnap, 21-én délután fél 4 órakor délutáni előadás lesz az Orfeumban válogatott műsorral és jelentékenyen mérsékelt helyárakkal.

Halálozás. *Bagossy* Gyula, ákosi földbirtokos, Szilagyvármegye törvényhatósági bizottsági tagja, életének 62-ik évében, elhunyt Ákoson.

Özv. *Stech* Lajosné *Tóth* Matild, életének 89-ik évében, elhunyt.

Özvegy *Szarvassy* Jánosné született *Horovitz* Gizella vasárnap reggel meghalt Budapesten. *Novák* Lajos miniszteri oszt. tanácsos özvegye, gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja.



A kulisszák világából

(A vizionlátás.)

A Nemzeti Színházban szombaton volt a „Viola” reprize. Boldogult *Szigeti* bácsi e régóta pihentetett népies darabjának énekrészei is vannak s mint rendesen, az énekes daraboknál, az Operaház énekkara is közreműködik.

Az operai kórusnak egyik szemrevaló, szép hölgye — *Fenyő Rózsika*, a kolozsvári Nemzeti Színház temperamentumos volt primadonnája, aki okos önmegtartózkodással lemondott a hervadó babérokra a biztos kenyér kedvéért.

Az egyik próbára *Bródy* Sándor is betévedt, s természetesen legelőször a színpad szépei fölött tartott szemlét. Rögtön észrevette *Fenyő Rózsika*.

— Nini, Rózsika!

— Nini, Sándor bá!

Hangzott a kölcsönös üdvözlés. Azután következtek a kérdezősködések:

— Mit csinál maga itt? — tudakolta *Bródy*.

— A Nemzetinél van?



Vak emberek műhelyében

A szerencsétlen embereket a humánus társadalom látja el munkával. Szegények a kosárfonás és a kefekötés terén nagy ügyességre tettek szert s mindenképpen megérdemlik, hogy munkával keresethez juttassuk őket.

— Nem . . . az Operaháznál.

— Mit énekel ott?

A volt primadonna elpirult, kissé röstelkedett, aztán kedves akasztófahumorról felelte:

— Szólókat . . . többemagammal.

(A szabadság.)

A Vígsházban e napokban játszották *Bródy* Sándor „Tanitónó”-ját a szünet után először. A tanító szerepe *Tanay* Frigyes kezében van. Az egykor vékonydögájű *Friczi* ujjában kezd gömbölyödni, s különösen a hosszú vakáció olyan jót tett neki, hogy nagyon is jó husban jelentkezett a színháznál.

Nem is állhatta meg, hogy szövé ne tegye ezt a testi gyarapodását:

— Lehetetlen szegény falusi tanitót ilyen poczakosan játszani, — mondta *Faludi* Sándor igazgatónak. Halasszuk el a „Tanitónó” előadását, s adjatok három havi szabadságot, hogy soványító kurára mehessek.

— Szívesen! — felelte *Faludi* Sándor, minden habozás nélkül.

— Komolyan beszélsz? — firtatta *Tanay* boldog mohósággal.

— A legkomolyabban, de — három hónapig nem kapsz gázsit.

A művész egyszerre azt tapasztalta, hogy egy-kettőre annyira lefogyott, hogy minden skrupulus nélkül eljátszhatja a tanítót.

(*) **A Nemzeti Szalon vidéki kiállításai.** A Nemzeti Szalon kisújszállási tárlata iránt fokozott érdeklődés nyilvánul, nemcsak a város, hanem az egész megye közönsége részéről. Naponként érkeznek átránduló csoportok a környékről, főleg Szolnok, Törökszentmiklós és Karczagról. A tanuló ifjuság mindjárt az első napokban megkezdte a kiállítás látogatását és máris meghaladja az ezret a látogatók száma. A művásár is örvendetesen megindult. A kisújszállási kiállításán csütörtök délután a leány-egyesület tea-estélyt rendez, amelyhez a zenét az 50-ik gyalogezred zenekara fogja szolgáltatni. A kiállítás szeptember 21-én este zárul, amely után a tárlat anyaga kiegészítve a Nemzeti Szalon őszi kiállításának anyagával Nyíregyházára szállítatik.

(*) **A Mozikirály főpróbája.** A Mozikirály, amelynek bemutató-előadása szombaton, e hó 20-án lesz, már teljesen elkészítve várja az előadást. Különös pikantériája lesz az előadásnak, hogy nyílt színpadon csinálnak egy mozifólvételt, amelyet aztán a 3-ik felvonásban be is mutatnak. Az operettet *Stoll* Károly, a Király-színház főrendezője rendezi, a zenét pedig *Marton Géza* karmester tanította be. Az operett főpróbája, a sajtó meghívott képviselői előtt, pénteken délelőtt 11 órakor lesz.

(*) **Magyar vonósnégyes a Művészklubban.** A kitűnő „magyar vonósnégyes”, melynek tagjai: *Waldbeuer*, *Temesvári*, *Kornstein* és *Kerpely*.



Vak gyermekek oktatása

A modern pedagógia ma már a tananyag minden ágát megközelíthetővé teszi a szegény világban gyermekek számára, a hang és a tapintás segítségével. Képünk a vak gyermekeket természetrajzi órán mutatja be.

már sok szép dicsőséget szereztek a magyar zenének, ebben a szezonban azt tervezik, hogy hangversenyeket nem a *Royalban*, hanem a *Művészklub* hangversenytermében fogja megtartani. Eczélből ma délben terempróbát tartottak a klubban. A próba egy kamaratársaság tagjait, mint a jelenlevő hallgatóságot teljes mértékben kielégítette. A kedves, intim hatású helyiségnek kitűnő akusztikája van, a belső kiképzése valóságos predesztinálja kamarazenei produkciók rendezésére. A társaság két-három kvartettet játszott el a rögtönzött hangversenyen.

(*) **Színházak hírei.** Az *Operaházban*, holnap, szerdán, megismétlik a szombati repizen nagy sikert aratott Pillangó kisasszony-t, Medek Annával, Váradi Margittal, Székelyhidnyel és Mihályival a főszerepekben. Az előadást Tangó vezényli. Csütörtökön Burrián Károly lép fel egyik legjobb magyar nyelvű szerepében, a Bibiliás ember-ben. Pénteken, a tavaly nagy sikerrel felújított Troubadour-t adják, az ismert elsőrendű szereposztásban.

A *Nemzeti Színházban* pénteken mutatják be Birinsky Leó Bolondok tancza című tragikomédiáját. A főszerepeket Gál Gyula, Kiss Irén, Váradi Aranka, Nagy Ibolya, Demjén Mari, Kürthi György, Kürthi József és Rózsahegyi Kálmán játsszák. Az újdonságot Herczeg-Ferenc fordította és Gál Gyula rendezte.

A *Népopera* idei szezonjának műsortervébe négy Wagner-operát vett föl: a Parsifalt, a Nürnbergi mesterdalnokokat, a Tannhäusert és a Lohengrint. Ezek közül elsőnek a Lohengrin kerül színre, amelyet pénteken ad elő a színház. A zenekart — amely a dalmű nyitányának és egyes nagyobb részleteinek előadásával a múlt évi hangversenyeken hivatottságának már tanujelét adta — Reiner Frigyes vezényli. A *Löffler* tanár terve szerint készült díszleteket és jelmezeket pedig már dicsőrelőg apróbbolta a múlt évi német Wagner-ciklus sajtója és közönsége. A főszereplők Adler Adelina, Arányi Dezső, Bihar, Marányi Erzsébet, Pajor és Szántó lesznek. Az előadás 8 órakor kezdődik.

A *Vigszínházban* már teljes díszletezéssel folynak a „Hónapos szoba”. Farkas Imre háromfelvonásos vigjátékának próbái. A népszerű szerző új műve telivér budapesti történetet visz a színpadra. A józevárosi hónapos szoba, amelyben a cselekmény egyrésze történik, annak idején egy fiatal kezdő poéta lakása volt. Amikor aztán a költőből ünnepekként tekintély lesz, a fény és pompa köréből visszavágyik a csendes, szerény otthonba, ahol legszebb verseit írta, ott keresi az új ihletet. Megtalálja, amit keres és megtalálja a boldogságot egy fiatal leány oldalán. A költő szerepét Hegedűs Gyula kreálja, akinek partnerje Gombaszögi Ella, a színház új tagja lesz. Holnap, szerdán, a Villámhárító-, Mouézy-Eon és Nancy vigjátékát ismétlik.

(*) **Hangverseny.** A Műbarátok Köre irodalmi és művészeti egyesület szeptember 21-én, vasárnap délelőtt a magyar munkások számára hangversenyt rendez a városligeti Iparcsarnokban. Közreműködnek: *Dömötör* Ilona és *Szemere* Árpád, továbbá a 23. gyalogezred zenekara, *Szeghő* Sándor karmester vezetésével. A hangverseny délelőtt 11 órakor kezdődik. Bejárat a déli kapun.

Bérgyilkosság a Magdolna-utczában

— Egy emberélet: egy liter bor —

(Saját tudósítónktól.) A főváros mozsarából megint szörnyű kép emelkedik ki. Egy napszamos leszurt, meggyilkolt egy szerencsétlen embert, mert felbérelték rá. A fizetése mindössze: — egy liter bor volt.

Burgyák Miklós lengyelországi származású napszamos és felesége szombat este *Petrik* Kázmér szállásadóhoz költözött a Magdolna-utca 35. számú házba. A földszint lizenegyes számú lakásában tartózkodtak egész vasárnap, estefelé *Burgyák* a koresmába akart menni, a Karpfenstein-utca felé tartott, amikor egy ember megszólította, akivel beszélgetni kezdett. Tőlük mintegy husz lépésnyire posztolt a szolgálattevő őrszem, *Nagy* VI. Ferencz 914. számú rendőr. A rendőr egyszerre rémes kiáltásra lett figyelmes, majd egy felé tántorgó alakot fogott fel, akinek melléből *vastag sugárban palackzott a vér*. Óvatosan lefejtette a megszurt embert és annak társa után vetette magát, akit a sarkon utolért és megköltözött. Közben megérkeztek a mentők, akik a haldoklót a Rókus-kórházba szállították, ahol hétfőn délelőtt meghalt. A merénylet természetesen *letartóztatták*, miután megállapították, hogy *Zeidl* Józsefnek hívják.

A nyomozás szomorú valóságot állapított meg. A merénylet gad, részegnek, bolondnak teteli magát. Az elhunyt felesége vallomása szerint tekintélyes összeggel — az ő viszonyuk szerint tekintélyes összeggel — az ő viszonyuk Ignácnak. Anyagi viszonyok miatt összeszólalkoztak és ebből származott minden baj. A vad ember megfenyegette őket és a fenyegetését be is váltotta. Egy liter borral leitalia a napszamos és a részeg emberrel végrehajtatja irtózatot tervét.

Óvadéksikkasztó magándetektív

— Tisza István és Andrassy Gyula megfigyelés alatt —

(Saját tudósítónktól.) Az óvadéksikkasztás kezd jövedelmező üzletté válni, legalább ezt bizonyítja, hogy minden héten pár ilyen esetről kell beszámolnunk. Éppen ezen dolgok miatt már a konkurencia is kezd kifejlődni. Az emberek már óvatosak, nem egykönnyen mennek lépre. Érezte ezt *Bokor* Miksa magándetektív is, akinek Erzsébet-köruton van az irodája és aki szintén ezen az uton akart egy kis pénzre szert tenni. Ő már nagyobb körültekintéssel dolgozott. Természetesen ő is apróhirdetéseket utján toborzott magának gárdát, a pénzüket óvadékképpen elvette és elsikkasztotta. De hogy az alkalmazottak előtt ne legyen gyanus a dolog, egy kis pótcsaláshoz fordult, fontos megbízásokat adott nekik.

A lak- és címjegyzékből kiválogatott címeiket és megbízta az embereit, hogy az illetőket figyeljék meg. Politikai megbízásokat is adott nekik. Megfigyelte *Tisza* Istvánt, *Andrassy* Gyula grófot, figyellette a pártköröket. A szegény emberek azt hitték, hogy *Bokor* tényleg összeköttetésben áll a nagy urakkal.

Csak később, amikor már fizetést sem kaptak, követelték vissza az óvadékkukat, de *Bokor* nem tudta visszaadni, mert elköltötte. Erre feljelentették őt a rendőrségen. *Bokor* tizenegy embert károsított meg, még pedig: *Major* István házmestert kétezer korona, *Slimanczy* József irodaszolgát hatszáz korona, *Csék* István erdőőrt hatszáz korona, *Pridalszky* József kömivest hatszáz korona, *Geller* Sándor urasági inast háromszáz korona, *Tóth* Sándor villamosvasuti kocsivezetőt száz korona, *Grünhut* Gyula egyvezetőt ötszáz korona, *Farkas* Sándor irodaszolgát hatszáz korona, *Várkonyi* Ferencz közigazgatási irnokot nyolcszáz korona, *Kulcsár* Elek asztalost nyolcszáz korona és *Vince* Vilmos kereskedősegédet nyolcszáz korona ereiég.

A feljelentés folytán ma beidézték *Bokor* Miksa magándetektívet és *Kerny* Géza rendőrkapitány le-tartóztatták.

Napoleon-imádó néger

A világbajnok Johnson Bécsben

Az osztrák császárvárosnak szenzációja van: A fekete Jack Johnson, a fehér Jeffries legyőzője, odaérkezett, még pedig másodmagával; fehérbőrű szépséges felesége is vele van. Nagyon természetes, hogy a legyőzhellen világbajnok minden lépését kíváncsian lesik és hogy egymást érik szállodai otthonában az interjúoló újságírók.

Johnson szívesen mondja el ezeknek mindazt, amit már százszor is megírtak a lapok ama nevezetes 1910. július 4-iki match óta, amely a Nevada állambeli *Renoban* lejátszódott.

A bajvívás leírása után jólesik neki hangsúlyozni, hogy a leteperést ellenfélhez nagylelkű gesztussal így szól:

— Sajnálom, hogy legyőztem, de egyikünknek a rövidebbet kellett huznia. Szeretnék azonban az egész életre őszinte barátja lenni, s mindent megteszek, amit tőlem kíván.

Jeffries nem fogadta el a feléje nyújtott békejobbot, hanem keserves sírásra fakadt.

A sok ismert részlet után a legérdekesebb, hogy *Johnson* rajongó Napoleonistának vallja magát. Amerre Európában jár, mindenütt fölkeresi azokat a helyeket, melyek Napoleonra emlékeztetnek. Bécsben is az volt az első kérdése, mely múzeumban található Napoleon-emlékeket, s messze van-e *Aspern*, ahol Napoleon az első vereségét szenvedte? Meglepő tájékozottsággal beszélt a nagy császárról és annak hőstettei említésekor olyan hevesen jártatta izmos karjait, hogy a veszélyvezetett újságíró óvatosan hátraczurkolt.

**Uj, elegáns
automobilok**

vámon belüli 8.- K órádjárt személyekre s uttjeljeitnyire való tekintet nélkül ország utra 80 állér kilométerdj ellenében béreilhetők
Telefon 70-65, 81-42

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Elmaradt repülőversenyek.** Sok mindent ígért az idei őszre a *Magyar Aero Szövetség*, de úgy látszik, az ígért csak ígért marad. Szeptember 14-ikére *Veszprémbe* terveztek repülőnapot, de a verseny *Pegoud*, a levegő artistája tervbe vett budapesti látogatása miatt — *elmarad*. *Pegoud*-dal a tárgyalsók csak nehezen, meg-megszakadva folynak, mert a francia pilóta csak magának akar minden hasznot és a jövedelem egy csekély százalékát se hajlandó átengedni a magyar aviatikusoknak. A másik őszi repülőversenyt szept. 28-ára tervezte a szövetség *Szombathelyen*, azonban ez is elmarad. Az azonban lehet, hogy *október 5-én mégis megtartják*. Az elmaradt versenyek helyett a magyar aviatikusok turautakat szeretnének rendezni a nagyobb vidéki városokban. Így *Wittmann* Viktor, — a Budapest fölötti gyönyörű repülések hőse — a nagy magyar *Alföldön* akar végig turáznai *Ettrich-monoplánjával*. *Lánji* hadnagy októberre tervezi a nagyváradi—budapesti turáját, amelyet egy ízben már megkísérelt. Mindezeket kívül fölvetették aviatikusaink kisebb háziverseny eszméjét is, amely a rákosi repülőtéren folyna le.

© **Repülési új világrekord.** *Guillaux* francia aviatikus *Savigny*ből *Párisig*, 100 kilométeres utat 50 perc alatt repült át *Guillaux* új világrekordot teremtett. Ez 230 kilométeres óránkénti sebességnek felel meg.

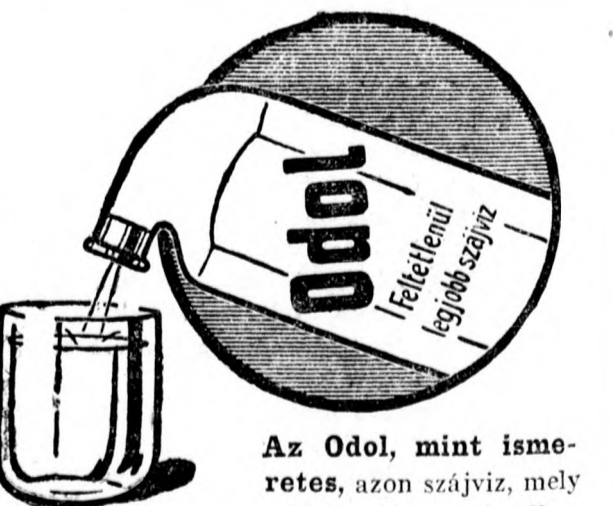
FŐVÁROS

(A főváros és a totalizátoradó. Az elmúlt évben hozott új totalizátor-törvény akképpen intézkedik, hogy a totalizátor jövedelméből az eddigi levonásokon kívül újabb 2 százalékot vonjanak le, s az így nyert összeget testnevelési célokra fordítják. Ez a jövedelem körülbelül 50—60.000 koronát tesz ki. A tanács ma elhatározta, hogy *felterjesztést intéz a közoktatásiügyi miniszterhez*, akitől azt kéri, hogy a testnevelési célokra szolgáló jövedelemből a fővárost is megfelelő módon részesítsék.)

(A főváros a Földrajzi Társaság vándorgyűlésén. A Magyar Földrajzi Társaság Aradon szeptember 20-án tartja VIII. vándorgyűlését, amelyre a fővárost is meghívta. A tanács a meghívást tudomásul vette és képviselőjében dr. *Wildner* Ödön tanácsost küldötte ki.)

(Meghosszabbított vonalszakasz. A vilamos városi vasút bejelentette a tanácsnak, hogy a *Rókus-kórház keleti-pályaudvar* és a *nyugati pályaudvar közötti vonalon* további intézkedésig az eddig *Rókus-kórház keleti pályaudvarig* terjedő szakaszt a *Bajza-utczáig*, illetve a *Felsődör-utczáig meghosszabbítja*, illetve ezen a vonalon az ugynevezett ölelkező szakaszbeosztást lépteti életbe. A beosztás az új szakaszt a második szakaszá közepéig terjesztik ki. A tanács a bejelentést, amely a közönség szempontjából igen előnyös újítást foglal magában, mai ülésében tudomásul vette.)

(A városi villamostelep vasútja. A főváros elektromos művének központi telepén *iparvágányt* akarnak építeni. A tanács az építési végrehajtó bizottság javaslatára elhatározta, hogy a munkálatokra nyilvános árlejtést hirdet. Az árlejtés határideje szeptember 26-dika. Az ajánlatokat a XII. ügvosztály vezetőjéhez vagy helyetteséhez kell benyújtani.)



Az Odol, mint ismeretes, azon szájvíz, mely a fogromlás okai ellen biztosan küzd. Aki az Odolt következetesen alkalmazza, az a mai ismeretek szerint a legjobb fog- és szájpolást végzi.

TANÜGY

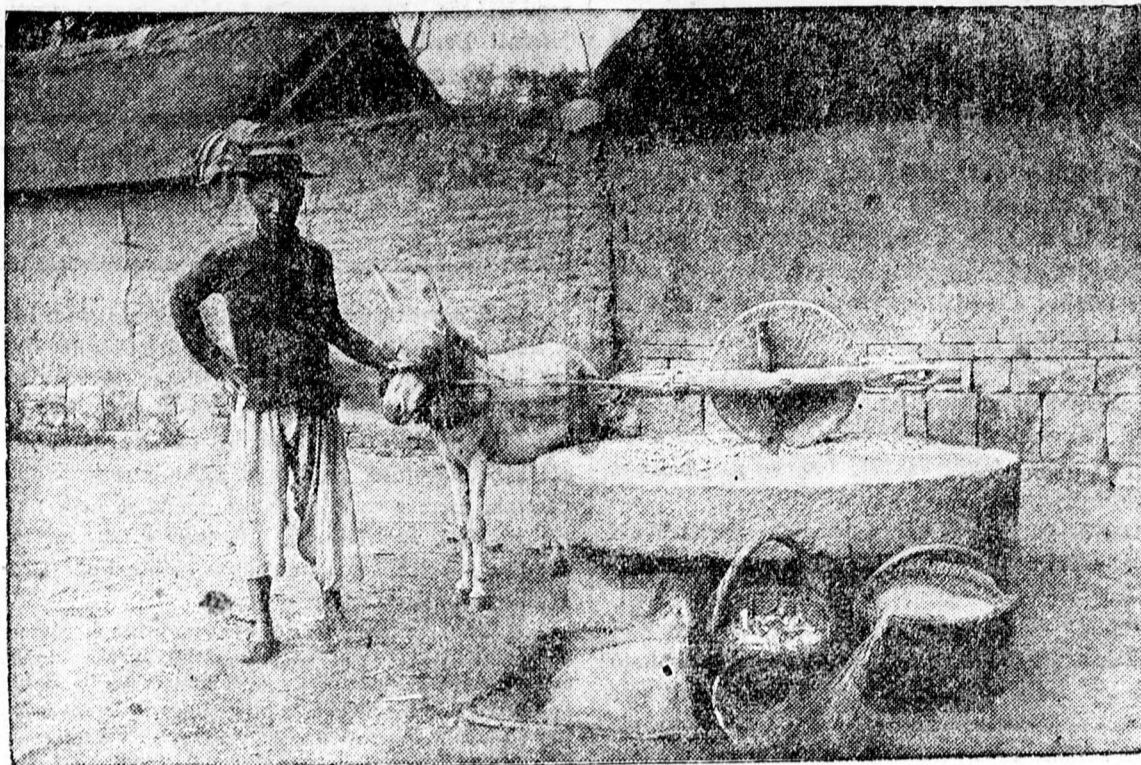
— Mozit az iskolának. Tagadhatatlan, hogy dr. Déri Ferencnek, a székesfőváros tanügyi tanácsnokának máris nagy kultúrsikerei vannak. S ha a pedagógiaiilag vezetett mozgófényképes előadások nagykonzepeziójú terve, melynek *Agotai Béla* szakfelügyelő a szószólója, szintén sikerül, a székesfőváros oktatásiügye amerikai nivóra emelkedik. Most arról értesülünk, hogy a Magyar Tanítók Otthonának sikerül magántőke bevonásával egy pedagógiai filmgyárat alapítani. Az iskolai célokra készülő filmek a tanítási anyag minden bázisát demonstrálnák s nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is rendeznének velük mozgófényképes előadásokat.

— Gazdasági, háztartási és kertészeti iskola leányok számára. Tegnap délelőtti nyílt meg a székesfővárosnak ez az új szakiskolája a Zuglói úti polgári leányiskola helyiségeiben. Az iskola igazgatója, megnyitó előadásában kifejtette az új intézet működésének programját s reámutatott a gazdasági szakoktatásnak ama fontos hivatására, hogy kiemelje valahára a háztartási és kertészeti foglalkozásokat a családi kör hagyományos dilettántságából. A rendes tanítást e hét folyamán elkezdik. Az iskolába csak korlátozott számban vesznek fel növendékeket s ez idő szerint még hét szabad hely áll rendelkezésre.

— Dadogók tanfolyama. A *Skultéty* Lajos vezetése alatt levő beszédhibások fővárosi tanfolyamának folytatólagos kurzusa folyó hó 27-ikén kezdődik, melyre fővárosi illetőségű szegény tanulók díjmentesen is felvétetnek. Jelentkezni lehet délutánonként a József-körút 15. szám alatt.

— Román tanítónőképezde Nagyszébenben. Nagyszébenből jelentik: A legutóbb Nagyszébenben tartott érseki konzisztórium elhatározta, hogy Nagyszébenben román tanítónőképező intézetet létesít. Az előmunkálatok megtételére a konzisztórium külön bizottságot küldött ki.

— A beiratások eredményei a gimnáziumokban. A budapesti állami főgimnáziumokban a beiratások már mindenütt befejeződtek és most nagyban folvik a tanítás. Az idén a fővárosi gimnáziumokban a beiratások eredménye a múlt évvel szemben a következő volt: Az I. kerületi állami főgimnáziumban az idei beiratások száma 753, míg a tavalyi 755 volt. — Az ágostai hitvallású evangélikus főgimnáziumban az idén 640-en iratkoztak be, tavaly 637 volt a tanulók száma. — A VII. kerületi állami főgimnáziumban (Barcsay-utcai) az idén 936 tanuló iratkozott be, míg tavaly 942. — A VII. kerületi István-utcai állami főgimnáziumban az idén 935 a tanulók száma, a tavalyi 893-al szemben. — A III. kerületi állami főgimnáziumba beiratkozott 392 tanuló, tavaly pedig 398 volt a tanulók



A jávai csacsi-malom

A jávai benszülöttök távolesetek a modern technika vívmányaitól és örléseiket nem gőzmalmokban, hanem csacsi által forgatott kövek között, nyílt helyen végeztetik.

száma. — Az V. kerületi Markó-utcai állami főgimnáziumban az idén 641, tavaly pedig 673 tanuló iratkozott be. — A VI. kerületi Munkácsi-utcai állami főgimnázium tanulóinak száma 686, tavaly pedig 681-en iratkoztak be. — A VIII. kerületi Tavaszmező-utcai állami főgimnáziumban az idén 950 tanuló van, tavaly pedig 965-en voltak. — A IX. kerületi Mester-utcai főgimnáziumban az idén 310-en iratkoztak be, tavaly a beiratkozottak 358-an voltak. — A X. kerületi Kőbányai állami főgimnázium tanulóinak száma az idén 373, tavaly 350 volt. — A X. kerületi tisztviselőtelepi állami főgimnáziumban az idei tanévre 663-an iratkoztak be, míg tavaly 620-an. — A tanárképző-intézetű gyakorló főgimnázium tanulóinak száma az idén 295, míg tavaly 266-an voltak. — A IV. kerületi községi felsőbb leányiskola, leánygimnáziumba beiratkozott 792 növendék, a tavalyi létszám 774 volt. — A Lónyay-utcai református főgimnáziumba 687 tanuló iratkozott be, míg a tavalyi tanulók száma 666 volt.

— Latin érettségi a reáliskolában. Székesfehérvárról jelentik: Dr. Kail Antal, az itteni kirtörvényszék elnöke és társai indítványt nyújtottak be a székesfehérvári törvényhatósághoz, hogy foglaljon állást az 1883. évi XXX. t.-cz. 26. szakasza ellen, amely kizárja, hogy valaki a főreáliskolá-

ban a latin nyelvből érettségi vizsgálatot töltesse. Az indítvány azt javasolja, hogy a város főrendhatósága irjon fel a közoktatási kormányhoz az idézett kormányzati megváltoztatása iránt, hogy a főreáliskolákban is lehessen latin érettségi vizsgálatot tenni. Az érdekes indítvánnyal a legközelebbi közgyűlés fog foglalkozni.

— Új állami iskolák. A jövő év szeptemberétől az országban 227 iskolával szaporodik meg az állami iskolák száma. Bihar- és Zalamegyében, ahol olyan szomorú állapotban van a tanügy, több állami iskola épül.

— Francia nyelv-tanfolyamok. A „Société Littéraire Française de Budapest” által fenntartott esti tanfolyamokra a beiratások folyamatosan vannak. A beiratás ideje hétköznap esti 6—8 óráig, vasárnap délelőtt 10—12 óráig. Felvételi díj 20 korona. Tandíj nincs. A felvételhez személyes jelentkezés kell. A tanfolyamok október első napjaiban kezdődnek és tartanak május hó végéig. Van alsó, közép és felső tanfolyam. A tanítás ideje férfiak részére hétfő, szerde és péntek, hölgyek részére kedd, csütörtök és szombat este 7—8, 8—9 óráig. A felvételhez megkívánt életkor 16 év. Bővebb felvilágosítást a hivatalos helyiségben IV. Reáltanoda-utca 7. (Reáliskola) nyuitanak.



Czipőtisztítók
Konstantinápolyban

A török főváros utcáinak egyik érdekossége a czipőtisztítók sora, akik nagy számmal üzik ezt a foglalkozást, ami annak jövedelmezősége mellett bizonyít.

EGYLETEK

(—) A Budapesti Újságírók Egyesülete segítő alapjának igazgató tanácsa ma délután Szalmári Mór elnöke alatt ülést tartott. Az igazgatótanács Purjesz Lajos főtitkár előterjesztése alapján kiutalt segélyköleszőkre és özvegysegélyekre 1670 koronát.

(—) Választások a Ferencz József betegsegélyező pénztárnál. A kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők összes szervezetei nagy előkészületeket tesznek a küszöbön levő közgyűlési választások érdekében. A Nőtisztviselők Országos Egyesületének Vigadó-téri helyiségében is esténként gyűlések vannak, amikor az egyesület tagjai kisebb csoportokban jönnek össze, hogy megbeszéljék a közeledő választások őket érdeklő eszéleit. Első eset, hogy ebben a betegsegélyező pénztárban nők lépnek az urna elé. Fokozza a nőtisztviselők érdeklődését az általános reformkivánságok mellett az a sok speciális kívánság, amelyik a női tagok részéről indul ki. Így a női kórház megvalósítása, továbbá, hogy minden nőtisztviselő a biztosításra kötelezettek sorába tartozzék tekintet nélkül, hogy kereskedelmi irodában dolgozik-e vagy sem stb. A nőtisztviselők agitációja most oda irányul, hogy arányosan kerüljenek nők a közgyűlésbe, illetve igazgatóságba. Miután a biztosított 40.000 tag közül 9000 nő van, igazság szerint egynegyed rész helyi illeti meg a nőket.

FOG

SOROK SZÁJPADLÁS NÉLKUL, ARANYHIDAK,
PORCELLÁN- ÉS PLATINA-TÖMÉSEK IGEN
JUTÁNYOS ÁRAKON REGGEL 8-tól ESTE 7-ig
MOLNÁR IMRE vizsgálott fogtechn. hyg. fog-
műtermében Király-utca 67. II. 9

FOG

és gyökér-
huzások fáj-
dalom nélkül

Orth János Franciaországban

— Egy osztrák nő képzeldései —

Sohogysem akarnak elhallgatni azok a legendák, melyek Orth János rokonszenves egyénisége körül szövődnek. Az emberi fantázia nem tud abban megnyugodni, hogy az egykori főherceg meghalt, s mindig akadnak egyesek, akik meg mernek esküdni, hogy őt vagy Amerikában, vagy Afrikában, vagy másutt látták és vele beszéltek.

Legújabbban a „Gil Blas“ pattantotta ki a nagy „fikot“, hogy a Habsburgok száműzött sarja él. Nem is valahol tengeren túl, hanem majdnem a szomszédságban — Franciaországban.

Egy Ausztriából Franciaországba szakadt úri nő találta föl a nevezett párisi lapnak a következő históriát:

Néhány év előtt, a francia tengerparton levő nyaralója előtt üldögélt, amikor lassan arra haladó autóbilit pillantott meg. A gépkocsi mellett egy férfi lépkedett, akinek alakjában, testtartásában, arcában rögtön felismerte a Habsburgok tipikus sajátosságait. Eléje ment és örömmel tudatta vele, hogy ő is Ausztriából való. Az idegen pillanatra megállt és felindulásában nem tudott szóhoz jutni. Azután tovább akart menni. De a hölgy kérésére intett a chauffeurnek, s bement a házba.

Őt év óta újra meg újra eljött, közben el-elűnt, anélkül, hogy megnevezné magát. Egy este, amikor a szokottnál is szomorubbnak látszott, elmondta, hogy az auto az ő robogó otthona, melyben beutaztatja Franciaországot. Egy báró E... nevére szóló iratokat mutatott föl, s azt is elárulta, hogy 18...-ban adta el az utolsó petróleumkínáit, hogy teljesen szabad ember módjára élhessen. Mindezt németül, még pedig hamisítatlanul bécsi tájszó-lással beszélte.

A hölgy, aki sokat foglalkozott Orth János esetével, jól emlékezett, hogy a volt főherceg a mondott évben adott tul a peroleumforrásain, s hogy azután nyomban eltűnt. Ezt meg is említette a jövővénnyel, de amint azt Orth János nevet kiejtette, az idegen felugrott, távozott és napokig nem mutatkozott.

Később ismét eljött és egy látogatót talált a hölgnél. A látogató a „Gil Blas“ munkatársa volt, akivel a háziasszony közölte volt sejtelméit. Míg ő a tea készítésével foglalkozott, az újságíró vigyázatlanul Orth Jánosra terelte a beszélgetést. A rejtélyes idegen azonban, az első szónál felállt, hidegen köszöntött és esernyőjére támaszkodva elment.

Az osztrák hölgy korholta vendégét, azután a távozó „főherceg“ után tekintve, így szólt:

— Nézze, nézze! Ha valaha a mi eszárunkat látta, bizonyíthatja, hogy ez csak Orth János lehet. Ugyanaz a járás, ugyanazok a vonások, különösen a szája... Szegény ember! Elűnt, hogy a nyugalomnak élhessen és sehol sincs nyugta!

Egy pofonért egy halálos lövés

— A festőművész agyonlőtte a kamarást —

A berlini honvéd tiszti kaszinó épületében tragikus eset játszódott le tegnap este egy becsületbírósi ügy tárgyalásából kifolyólag. Moss tanár festőművész esti 8 órára volt beidézve, utána egy órával későbbre Westerhagen porosz kamarás, nyugalmazott kapitány, a folyosón összetalálkozott a kamarással, aki szövényt után arcul ütötte a festőt. A festő revolvért rántott elő, a pofonért egy halálos lövéssel fizetett. Westerhagen kamarás néhány perc múltán meghalt...

Egy berlini hetilap Westerhagen kamarásról sértő cikket közölt, melynek a szerzőségével a kapitány Moss tanárt gyanúsította. Moss ezért a gyanúsításért jelentette fel a kapitányt a tiszti becsületbírósnak, ebben az ügyben idézték meg mindkettőjüket s véletlen találkozásukból így támadt a halálosvégű összeütközés.

Moss festőművész a gyilkosság után azonnal jelentkezett a tiszti becsületbírósnak, majd a

rendőrségen. Az agyonlőtt kamarás nagy szerepet játszott Berlinben, egy szövetséges fejedeleme volt a kamarása.



§ A büntetőtörvényszéki jegyzők sérelme.

A budapesti büntető törvényszéki jegyzők testületileg jelentek meg dr. Balogh György törvényszéki elnöknel, hogy elpanaszolják sérelmeiket. Dr. Elek Mátyas törvényszéki jegyző előadta, hogy albirói kinevezéseknél rendkívül hátrányos helyzetben vannak, mert a polgári törvényszékhez nem nevezik ki őket. Dr. Balogh György elnök szívesen fogadta a jegyzőket s megígérte nekik, hogy támogatásban fogja őket részesíteni.

§ Várady Zsigmond végrendeletel. Ma volt a hagyatéki tárgyalás Róth közjegyzőnél a tragikus elhunyt Várady Zsigmond képviselő hagyatéka ügyében. A tárgyaláson megjelent Teleszky pénzügyminiszter is, aki a végrendelet végrehajtója. Kilenc végrendeletet olvastak fel. Ezek közt kettő fővégrendelet, hét pótvégrendelet. Az elhunyt özvegye teljes haszonélvezetre jelentette be igényét. Több oldalági rokon is igényeket támaszt. Az egyezkedés a rokonok között megkezdődött.

§ Eltelt ügyvéd. Dr. Bernhardt Miksa, a Nagy és Eichner cég ügyvédje volt és mint ilyen két segédjével Kelecsényi Sándorral és dr. Török Lászlóval saját szakállára ki akarta lakoltatni az általa képviselt cégétől bérelt üzletéből Neumann Sámuelné születtelt Reményi Irént. Több munkással erőszakkal fogamatosította is a kilakoltatást, mire az ügy bíróság elé került. Két napig tárgyalta ezt az ügyet a bíróság s ma hozott ítéletében Bernhardt Miksa ügyvédet tízennégy napra, Kelecsényi Sándort nyolc és dr. Török Lászlót egy napra foga-házra ítélte. A kilakoltatásban résztvevő munkásokat és a Nagy és Eichner cég főnökeit felmentette a bíróság.

§ Arad város milliós pöre. Aradról jelentik: Arad város közönsége hat esztendő óta pörösködik az aradi vízművek angol tulajdonosaival. A város ugyanis a szerződés értelmében hat évvel ezelőtt meg akarta váltani a vízműveket. Az angol társaság azonban ehhez nem adta beleegyezését. Erre a város bírói letétbe helyezte 1.300.000 koronát, mert a városi ügyvédség számítása szerint ennyi elegendő a megváltáshoz. A bíróság zárgondnokot rendelt ki, aki azóta a vízműveket vezeti. Az angol társaság beporolt a várost és sokkal nagyobb összeget kért, egyben pedig kétségbe vonta Arad közönségének megváltási jogát. Az aradi törvényszék két évvel ezelőtt a város javára ítelt. Felebezés folytán a nagyváradi tábla elé került az ügy, amely megsemmisítette az ítéletet. Az aradi törvényszék ismét tárgyalni kezdte a pört. A tárgyalás egy hétig tartott és ma meghozták az ítéletet, amelyet azonban csak csütörtökön hirdettek ki, mert annak megszövegezése a pör nagy anyagánál fogva napokig tart.

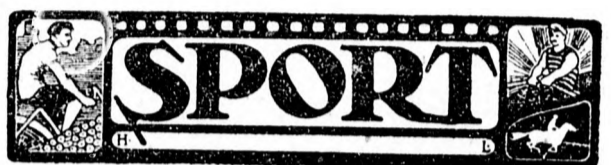
§ Thaw szabadlábban. Thaw, a milliomos gyilkos ismét szabadlábban van. A szabadlábba helyezést Thaw ügyvédeknek az indítványára a szövetségi bíróság rendelte el. Jerome főállamügyészt Thaw ügyvédeknek ez a legújabb sakkhuzása nagyon felháborítja és azt mondja, hogy az ügyvédek hamis játékot üztek és a szövetségi bíróságot játékszerré alacsonyították le.

§ A bolygó kereskedő. Hauszmann Lajos szegény vándorkereskedő a múlt évben felutazott Budapestre, ahol a Mayerhoff és társai ékszerszövőkereskedő cégtől ékszereket kért bizományba. Azt mondta, hogy Gálszécsen jömenetelű üzlete van és hogy nagyobb bizalmat keltsen maga iránt, finom művi levélpapírt és czékkártyát mutatott fel. A hálaló kereskedő már az első részletet sem küldte be és amikor Mayerhoffék megtudták, hogy nemcsak őket, de egy sereg más ékszerszövőkereskedőt is becsapott, konferenciát tartottak becsapott hitelezőtársaikkal és feljelentették a szélhámos bizományost. A pestvidéki törvényszék büntetésnek találta Hauszmann és sikkasztásért el is ítélte nyolc havi foga-házra. A budapesti kir. ítélőtábla ma jogerős ítélettel hagyta jóvá a törvényszék ítéletét.

§ Tizenkét fillérért három napi foga-ház. A közuti villamos vasutársaság büntető feljelentést tett Banet Zoltán nevű elmozdított villamos kalauz ellen hűtlen kezelés miatt. Banet Zoltán villamos kalauz korábban Máday Gyulánétól átvett 12 fillért egy szakaszjegy ára fejében s a pénzért egy elhasznált 20 filléres villamosjegyet adott át

Mádaynak. Szántó Lázár ellenőr észrevette a manipulációt s jelentést tett az igazgatóságnak, amely aztán Banet Zoltánt elcsapta állásából. A büntető törvényszék a beismerésben lévő vádlottat hűtlen kezelés vétségéért ma három napi foga-házra ítélte.

§ Együtt a halálba. Nagy Mihály gazdatiszt már régebbi idő óta szerelmi viszonyt folytatott Kőrösfői Julianna varróleánnyal. A viszonynak következményei mutatkoztak s ez annyira elkésértette a szerelmes párt, hogy elhatározták, hogy öngyilkosokká lesznek. Nagy Mihály a múlt év május 22-én felkereste a leányt a Dráva-utca 8. szám alatti lakásán. — Én nem akarok tovább élni — mondotta a leány — mire Nagy Mihály is kijelentette, hogy akkor az élet neki sem ér semmit. A leány erre elővette két nappal azelőtt megvásárolt forgópisztolyt s előbb Nagy Mihályra lőtt, akit a golyó a fején talált, azután pedig önmagát lőtte kétszer föbe. A sérüléseket mindketten csakhamar kiheverték. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék. A bíróság Kőrösfői Juliannát emberölés vétségének kísérlete címén 20 korona pénzbüntetésre ítélte.



Embersport

Labdarugás

() A Harminczhármasok babéros csapata szerdán délután érkezik meg 11 órakor a nyugati pályaudvaron, ahol az MLSZ vezetősége hivatalosan is megjelenik.

() A „Morgen“-serleg döntő küzdelme. A tavaszi idénynek két legérdekesebb osztrák-magyar küzdelme az a két match volt, amelyet az osztrák bajnokságot, Rapid, és a magyar bajnok FTC. Budapesten és revancheképen Bécsben vívott egymás ellen. A Rapid Budapesten legyőzte a Ferencvárosi Torna Clubot. A bécsi revanche csak részben sikerült a FTC.-nak, mert az eredmény eldöntetlen volt. Eldöntetlen maradt ekkor a „Morgen“-serleg sorsa is és mert az utánjátszás a nagy erőfeszítést kifejtett csapatok egyikére sem hozhatott volna reális eredményt, a két klub a végleges döntést folyó hó 21-ére halasztotta. Vasárnapon dől el tehát, hogy a két ország bajnoksapata közül melyik a jobbik.

() MAC.—33 FC. Oroszországi sikeres túrájáról hazatérve, első mérkőzését a nagy formában levő MAC. ellen játszta a 33 FC. E bajnoki mérkőzés az FTC.—Rapid match előtt kerül sorra.

() A jövő vasárnap programja. Nemzetközi mérkőzések: FTC.—Rapid (Üllői-ut.). Bajnoki mérkőzések. I. osztály: MAC.—33 FC. (Üllői-ut.), III. ker. TVE.—BTC. (Határ-ut.). UTE.—NSC. (Népsziget). Törökvs.—BAK. (Hungária-ut.). II. osztály: BTK.—MAFC., TTC.—PSC., JAC.—ESC., KAOE.—BEAC. III. osztály: OTE.—Vas- és fémm., MÁV. GSC. Globus, Testvériség—Postatak., Ékszerész—Rigler, Nyomdászok—Zugló.

Atlétika

() Két atlétikai viadal. A Zsinger-vándordíj vasárnapon a BTC. rendezésében kerül eldöntésre. Kolozsvárott ugyanaznap nagyszabású verseny lesz, amelyen Toldi diszkoszvetésben rekordkísérletet tesz.

() Az athéni olimpiász. Athénből táviratozák: A nemzetközi olimpiai játékokat a jövő év tavaszán, husvétkor, Konstantin király koronázásával kapcsolatban Athénben fogják megtartani. Ezt maga a király kívánta így.

Vluds

() Élénk vívóélet folyik a Magyar Testgyakorlók Köre vívóhelyiségeiben. Serényen készülnek a klub versenyzői az elkövetkező vívóversenyekre, melyek sorát valószínűleg a MTK. juniorversenye fogja megvívni. A vívás mindennap 1/6—9-ig folyik november hó 1-ig a klub régi (IV., Ferencziek-tere 3) alatti helyiségeiben, azután a kényelmesen és pazarul berendezett új klubhelyiségben a Hungária-uti sporttelepen. Jelentkezéseket a klub titkársága fogad el.

Minden nap

vegyen magához egy pohárka Dr. Hommel-féle Haematogent, közvetlenül a főétkezés előtt. Ez által ótvágya helyre áll, idegrendszere megerősödik, bágyadsága elmúlik és közérzete a leggyorsabban megjavul. — Óvás! A Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell!

Lóspori

() Bécsben

mények a kö

1. Eladó

(Hollinger) 2

20:55, 38, 39

11. Kétve

(Trigg), 2. An

103, 67.

III. Baden

2. Nímrod 11.

IV. Verne

(Korb), 2. R

20:55, 105, 6

V. Kétve

Loire (Tóth),

20:27, 26, 47

VI. Nagy

Spavado (Sze

10:34, 20:36

VII. Han

nek), 2. Piz

() Az A

kán. Egyelő

ritja, mert P

Kriegsgöttin

is tudja ma

tekkel szem

csak Eva tel

() Vivie

men kívül,

szel jön min

capben Jane

() Jaros

elég volt a c

() A Ne

esekély any

el lesz árver

() Mosc

nációba var

startja, de m

hogy új szim

dozik rája.

() Fata

jön többé p

() Blon

pihenés utá

() Az I

alsósuki lov

dezi, melyek

27: október

felvilágosít

adja meg Kö

ket követő

kezdetüket é

fagy azokat

() Mr.

gai meeting

() A zo

gveí Gazdas

6. (hétfő)

rendez Zom

négyszög

urlovasok le

29. déli 12

Lósport

Galopp-verseny

() **Bécsi lóversenyek.** A mai részletes eredmények a következők:

I. **Eladóverseny.** 3000 K. 2000 m. 1. *Re-Contr* (Hollinger), 2. *General*, 3. *Unbedacht*. Tot.: 10: 87, 20: 55, 38, 39.

II. **Kétévesek gátversenye.** 5000 K. 900 m. 1. *Scamp* (Trigg), 2. *Amateur*, 3. *Grobian*. Tot.: 10: 27, 20: 27, 103, 67.

III. **Badeni díj.** 50.000 K. 1800 m. 1. *Vértes* (Varga), 2. *Nimród I.*, 3. *Istvánffy*. Tot.: 10: 80, 20: 57, 48.

IV. **Verneuil-handicap.** 10.000 K. 1200 m. 1. *Sirdar* (Korb), 2. *Rothe Lisl*, 3. *Free Drink*. Tot.: 10: 79, 20: 55, 105, 66.

V. **Kétévesek eladóversenye.** 3000 K. 1000 m. 1. *Loire* (Tóth), 2. *Virágszál*, 3. *Mylord*. Tot.: 10: 39, 20: 27, 26, 47.

VI. **Nagy gátversény-handicap.** 6000 K. 1000 m. 1. *Spaldó* (Szente), 2. *Bellebonne*, 3. *Csárdabeli*. Tot.: 10: 34, 20: 36, 32.

VII. **Handicap.** 3000 K. 1300 m. 1. *Kruselnica* (Janek), 2. *Piroska*, 3. *Pussy*. Tot.: 10: 129, 20: 36, 36, 108.

() **Az Ausztria-díj** képe is kialakul lassacskán. Egyelőre ugyan még nincs határozott favoritja, mert *Percht. Good Morningot* és a német *Kriegsgöttint* egyenlően fogadják. A kétévesek nem is tudják majd megvédeni a gazdag díjat a németekkel szemben s ha idősebb ló lesz a győztes, az csak *Eva* lehet.

() **Vivid** most már sehol sem hagyható figyelmen kívül, mert tudvalevő, hogy a *Vivian-ló* őszszel jön mindig formába. A *Freudenau* nagy handicapben *Janek* lesz a lovasa.

() **Jaroslav** nem indul ezen a meetingen. Épp elég volt a csalódásból, amit eddig okozott.

() **A Negropontes-istálló** végleg feloszlik. A csekély anyagot Romániába viszik, *Marasesti* pedig el lesz árverezve.

() **Moszi Ksiaze** a Jubileumi díjban is kombinációba van véve. Még nem egészen bizonyos a startja, de nagy a valószínűsége. Sőt lehetséges, hogy új színekben fut, mert gróf *Zichy Béla* alkudozik rája.

() **Fatalist** oly súlyosan letört, hogy aligha jön többé pályára.

() **Blondel**, Miczi egyedüli legyőzője, hosszú pihenés után a Gága-versenyben áll starthoz.

() **Az Erdélyrészi Falka Vadász Társulat** alsószuki lóversenyeit október 5—12. és 19-én rendezi, melyekre a nevezési zárnakok: szeptember 27.; október 4. és 11. A versenyekre vonatkozó felvilágosításokat Debreczeni Ödön versenytitkár adja meg Kolozsvar, Boesky-tér 6. sz. A versenyeket követő falkavadászatok október 21-én veszik kezdetüket és tartalmak mindaddig, amíg a kemény fagy azokat lehetetlenné teszi.

() **Mr. Harrison** újra eljön hozzánk s a prágai meetingen a *Schlesinger*-lovakat vezényli.

() **A zombori lóverseny.** A Bácsbodrogmezei Gazdasági Egyesület október 5. (vasárnap) és 6. (hétfő) napjaira két napos lóverseny-meetinget rendez Zomborban. Az első napon öt, a másodikon négy legitim versenyszám lesz, s valamennyiben urlovak lovalognak. Nevezési zárlat szeptember 29. déli 12 óra.



Vakmero ugrás

Párisban egy artista fogadott, hogy helyből átugrik két egymásmellő helyezett kocsi és a fogadást meg is nyerte.

KÖZGAZDASÁG

Nincs munkaalkalom. A múlt héten a munkásság tízezrei rendkívül látogatott gyűlést tartottak, amely a munkanélküliek, a munka és kereset nélkül ügvelő munkások helyzetével foglalkozott. Csak Budapesten ez idő szerint legkevesebb 20.000 munkás nincs foglalkoztatva s ezek családjai a legnagyobb éhínségnek néznek eléje. A konjunktúra hanyatlak, kilátás egyelőre nincs arra, hogy a helyzet gyökerestől megváltozzék. A helyzeten egyedül a közmunkák szorgalmazásával lehetne segíteni, s első sorban a kormányra hárul a feladat, a miért az éhes gyomor embereknek segíteni nem igyekszik. Meg kell kezdeni és nagy arányokban folytatni a közmunkákat, mert a válságos helyzet legalább egy félévig még eltart, s addig nem lehet munkásaladók tízezreit kenyér nélkül hagyni.

A nyiregyházi iparosgyűlés elhalasztása. Az Ipartestületek Országos Szövetsége, amely ezidei közgyűlést október 19-ére Nyiregyházára tervezte, tekintettel az ország több oldaláról a koleraveszedelemre jelentkező aggodalomra, a közgyűlést bizonytalan időre elhalasztotta.

Keresnek két milliót. Pénzügyi körökben most nagy titkolódzások között tárgyalnak arról, hogy egyik pénzügyintézetünkél — állítólag — két millió korona el nem számolható, s nem is található tételt fedeztek volna fel. Felesleges talán hangsúlyoznunk, hogy bárhogy is titkolják és bármily szigorú titoktartás kötelezettsége mellett adják is a hírt tudók az esetet egyes pénzügyi kapacitásoknak

tovább, a hír már is széles körben terjedt el. A mostani nagy pénzügyi válság között nagy lelkiismeretlenség kell ugyan ilyen gazdátlan és hamis — legalább reméljük, hogy hamis — híreknek a pletykálására, még is azok után az esetek után, amelyek a pénzügyi életben az utóbbi időben bekövetkeztek, nem is lehet csodálni, hogy vannak olyanok, akik készek hitelt adni ezeknek a híreszteléseknek.

A szegedi pályaudvarok kibővítése. Báró *Harkányi János* kereskedelmi miniszter utasította az államvasutak igazgatóságát, hogy a szegedi pályaudvarok kibővítésére és nagyszabású mozdonyjavító-műhely építésére készíttessen terveket. Ertesülésünk szerint a tervek a Máv. igazgatóságának magasépítési osztálya már javában dolgozik. Az eddigi vázlatos tervek szerint hatalmas munka lesz a pályaudvarok átalakítása, amelynek keresztülvitele körülbelül nyolcvé-tíz évet vesz igénybe s közel félmillió koronába fog kerülni. A munkálatokat az eddigi megállapodás szerint már a jövő év tavaszán megkezdik.

A Magyar Bank részvényei. Az értéktőzsdén napok óta a forgalom igen minimális keretek között mozog. Ma ismét gyöngye tőzsdén volt, kereslet egyik papirosban sem volt, sőt több vezetőcértékben ma egyáltalában nem fordult elő üzlet. A lángha irányzat mellett általános föltűnést keltett a Magyar Bank részvényeinek áresése. Minden különösebb ok nélkül az üzlet folyamán 8 koronával esett a részvény. A pénzügyi piacot a Magyar Bank részvényeinek árfolyamessége igen meglepte, mert utóbbi időben ez volt az egyetlen papír, amely árfolyamát jelentékenyen megjavította. Nagyobb jelentőséget a mai kurzusvesztésnek — természetesen — nem lehet tulajdonítani, mert a Magyar Bank üzletei annyira fejlődnek, s pénzügyi helyzete olyan kielégítő stádiumban van, hogy a mai árfolyamessést egyedül a rendkívül kedvezőtlen pénzügyi és tőzsdéi helyzetnek lehet tulajdonítani.

A szegedi kendertermelési szaktanintézet. Szegedről jelentik: A kendertermelési szaktanintézet építéséhez — amit már évek óta ígért a földművelésügyi miniszterium — ez évben hozzákezdenek. A város eddig huszonkét holdnyi földet adott át az államnak az intézet céljaira. A miniszter most azonban újabb földet kér a várostól, tizenöt holdat, amelyen egy kisebb kendergyárszerű épület emel-nének. Külön víztelepet is kér, ami újabb nagy terhet róna a városra. A pénzügyi bizottság legközelebb foglalkozik a miniszter újabb kívánalmaival.

Az Értékbankból. A Magyar Érték- és Iparbank részvénytársaság igazgatósága a következő sorok közlését kéri: Egy mai reggeli lapnak azon híre, mintha az intézet ügyvezető igazgatója, *Tibor Róbert*, állását elhagyná, teljesen légből kapott, minden alapot nélkülöző állítás.

Felelős szerkesztő
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ
Kiadó-tulajdonos:
Magyar Ujságkiadó Vállalat
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**



Lándzsa-vívás

A német sportkedvelő hölgyek között nagy népszerűsége telt szert a lándzsavívás, amelyet a különböző sportegyesületekben gyakorolnak.

Magyar kivitel Szalonikibe. A magyar királyi Kereskedelmi Múzeum szaloniki-i levelezője, **Fenyves Henrik**, e hó 17. és 18. napján (szerdán és csütörtökön) délben az intézet helviségében a szaloniki-i piac helyzetéről, az új viszonyok közt várható kiviteli esélyekről érdeklődőknek tüzetes felvilágosítással szolgált.

Kettős vágány Budapest—Belgrád között. Újvidékről jelentik: Utóbbi időben az államasutak a budapest—belgrádi vonal mentén, főleg Újvidék körül nagyobb területeket vásárolnak össze számos esetben kisajátítás után. Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a területek összevásárlása a budapest—belgrádi második vágány kiépítésének közeli megkezdésével van összefüggésben.

Biztosító társaságok forgalma. Az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság*-nál 1913. év augusztus havában 8,095,734 korona tőkérel szülő életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 6,694,764 korona biztosítási tőkérel szülő ajánlat kötvény-kiállítás által lett elintézve. 1913. év január elsejétől 68,220,936 korona tőkérel szülő életbiztosítási ajánlat lett belföldre és 58,461,170 korona tőkérel szülő kötvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 4,348,045 korona biztosítási tőkérel szülő kár lett bejelentve. Mult év december 31-ikével 578,768,178 korona biztosított tőkérel és 1,658,366 korona életjáradékról szülő 161,338 darab életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 161 millió 928,309 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk ezimén az 1912. évben 5 millió 526,615 korona lett kifizelve, míg a társaság alapítása óta (1857.) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 566,030,568 korona összeg fizetett ki. — A „Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság” folyó év augusztus havában 662 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 4,657,000 korona, rokkantság esetére 7,836,000 korona és mulékony keresetképtelenség esetén 2558 korona napikártalanításra biztosított összegről szólnak. Nevezett társaság a folyó év ja-

nuár hó 1-től augusztus hó végéig terjedő időszakban 6401 ajánlatot kötvényesített és pedig 52,615,057 korona halálesetre, 84,072,210 korona rokkantság esetére és 26,265 korona mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság balesetekért 15,959,228 korona 29 fillér kártérítést fizetett ki.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Gorup Giovanni, Fiume; Sámuel Lipót, Brassó; Balázs Tamás, Székelyudvarhely; Kovács Imre, Előszállás; Taróczy Antal, Tiszafüred; Botto Kornél, Debreczen.

TÖZSDÉK

Gabonatözsde

A tegnapi szilárdulás nem sokáig tartott, ami különben előre látható volt, mert nem volt mas alapja, mint az, hogy a kontremín egyik része, az, amely az elért nyereséggel megelégedett és ezt magának biztosítani akarta, sürgősen fedezte az érdekeltségét. Mivel ma eme fedezések megszűntek, helyreállt a korábbi állapot, vagyis, újra lánghult az irányzat. A mai üzlet megnyitáskor még barátságos volt a hangulat, mert a fedezések folytatód- tak, később azonban, részint a nem megfelelő kész- áru-üzletre, részint pedig a rendkívül nagyarányu hozatalokra (az utolsó 24 órán belül nem keve- sebb, mint 135 ezer métermázsza buza érkezett Bu- dapestre) meglehetősen áresökkenés következett. Az októberi buza 3 fillérrel a tegnapi zárlaton felül,

11 koronán indult, előbb 11.03-ig javult, aztán 10.93-ig csökkent és 10.95 koronán zárult. Az áprili buza 11.75-ről 11.63-ig, az októberi rozs 8.26- ről 8.12-ig, az áprilisi rozs 8.90-ről 8.78-ig, az ok- tóberi zab 7.58-ról 7.48-ig, az áprilisi zab 7.87-ről 7.78-ig, a májusi tengeri 7.15-ről 7.02-ig csökkent.

Értéktözsde

A külföldi tőzsdék lanyha zárlata és a japán- kínai konfliktus kiélesedése a spekulánsokat ma teljesen lehangofta, ennek jeléül aztán a kontremín nagymérvű eladásokal eszközölt, ezért az összes értékek 2—3 koronával mentek vissza. Később a bécsi vaspiaoz lanyha jelentései és az a hír, hogy az angol bank főlemelj a ráfát, további lánghulást okozott. A készáru-piaozon az Áll. közzént favorizál- ták. A járadék-piaozon forgalom nem volt. — Del- ben — daczára a szilárd berlini jelentésnek — to- vább lánghult az irány, mert helyi eladások lehan- golták a spekulánsokat. Az értékek 2—3 koronával csökkentek, a zárlat igen lanyha maradt. A készáru- piaozon a Salgótarjáni és Áll. közzén-részvényeket néhány koronával olcsobbán kínálták. A járadék- piaozon esekély forgalom volt.

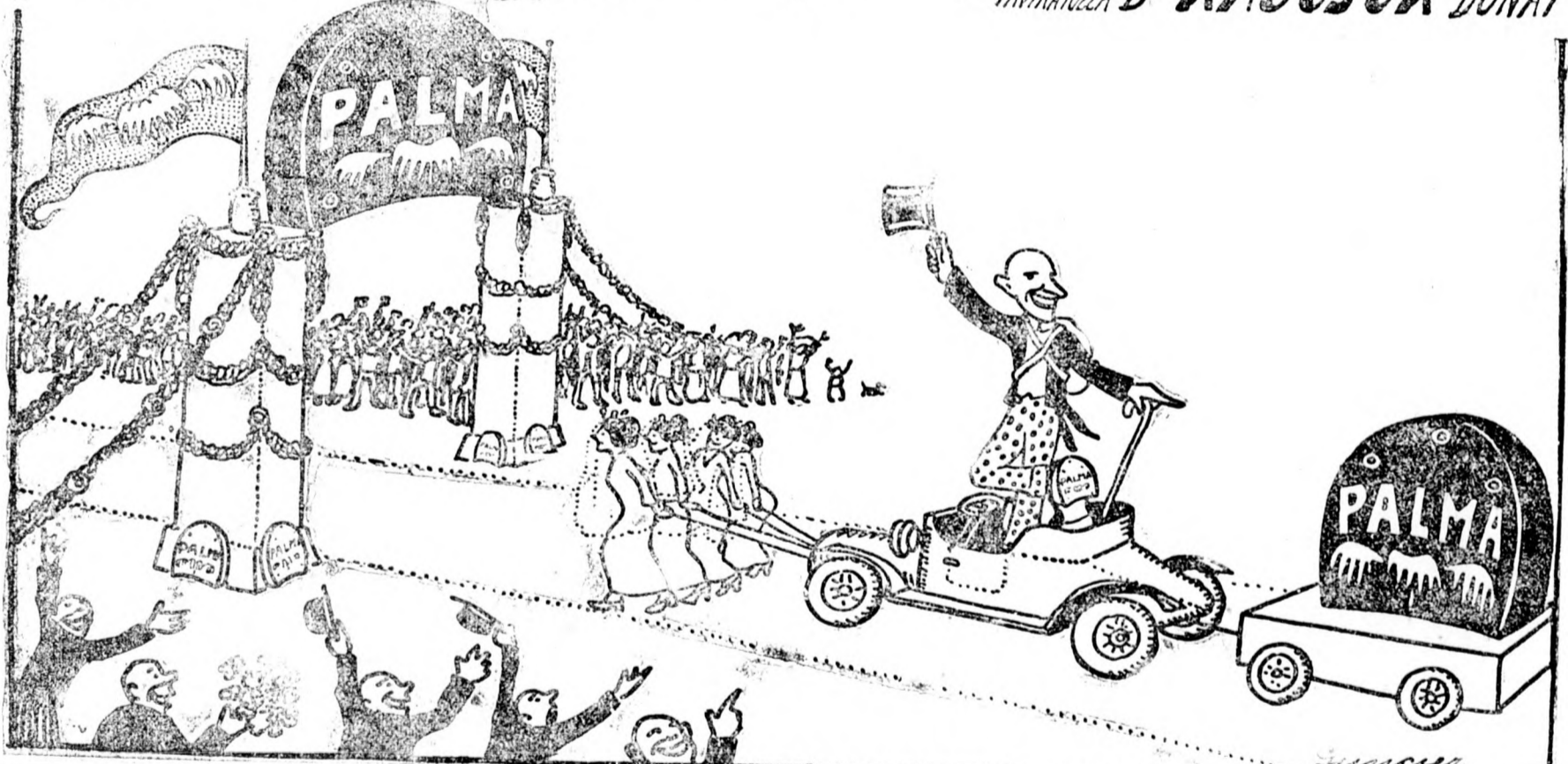
„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap

Kiadóhivatali igazgató: ÖNTÖ GYULA

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér

8 NAP ALATT A FÖLD KÖRÜL



Haza jöttem újra, itthon vagyok végre
S üdvözlésük meghatt, esküszöm az égre!
Ezt a kerek földet mostan, hogy bejártam
Mindenütt a PALMA diadalát láttam.
Török nő, mandarin, szerencsen és jenk,

Divathölgy, gondolás mindenki, mindenki
PALMA sarkot visel, magyar sarkon diszlik,
Az ember úgy örül, szinte bele hizik.
PALMA sarok vezet mindenütt kevélyen,
Vivat PALMA sarok, éljen, éljen, éljen!

Színházak heti műsora:

Szept.		Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vár- színház	Vig- színház	Népopera	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Föv. Nyári Színház	Uránia
18	Csütörtök	Bibliás emner	Viola	—	Tanítónő	Budagyüngye	Buksi	Az új földesur	Paula macht Alles	Boccaccio	Pompel utolsó napjai
19	Péntek	Troubadour	Bolondok tánca	—	Villámhárító	Lohengrin	Buksi	A szerelem iskolája	Das Waschenmüdi	Rang és mód	Pompéji utolsó napjai
20	Szombat	Bohémelet	Bolondok tánca	—	Hónaposzoba	Budagyüngye	Mozikirály	A szerelem iskolája	Das Waschenmüdi	Orpheusz az alvilágban	Pompéji utolsó napjai
21	Vasárnap	délután este	Elnemult harangok Tosca	—	Órnagyur Hónaposzoba	Aranyeső Budagyüngye	Cigányprimás Mozikirály	A farkas A szerelem iskolája	Drei Paar Schuhe Paula macht Alles	Gül-Baba Orpheusz az alvilágban	—



FOL...
Waldmann

PI...
Rola...
stl

PAVI...
Kezdeté...
1/21-kor.

Pal...
VI., Szer...

SZEN...
BONY & F...
SOMBRA...
csoport és a...
multság reg...
hatók a Bär...
utca

Bejárt...

Pom...

Ezenkívül (3...
lek és aktual...
ünnapon

Szenzáció...
Grado regg...
Kávé vagy te...
tojással 50...

Auto minden...
ben a t. vendég...
rendelkezésére...
Mindem szom...
baton regg...
3 óráig zen...

Fal...
muzikál

FOL...
Igazgatók M...
Főrendező:

Az előadás...
A megf...
István), Ron...
ságen Sie...
Armin, Regi...
Jogok elő...
9-1-ig és d...
ut 1. A NA...
Előadás után



Szerda, 1913. szeptember hó 17-én

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre, igazgató VI., Hagymező-utca 17. sz.

PÉTER a beszélő kandur.
Roland • Hauser • Grazers
stb. — Kezdeté 8 órakor.

PAVILLON MASCOTTE
Kezdeté 11-kor. Uj fellépések Kezdeté 11-kor.

Palais de Danse
VI., Szerecsen-utca 35. sz. Telefon 120-77.

Kezdeté fél 11 órakor

SZENZÁCIÓS ÚJ MŰSOR!
BONY & FREEMAN, Danseurs Rouge et Noir. MAURI & SOMBRA, párisi táncosok, The 5 BLACK CATS, angol-csoport és az új attrakciók. — Előadás után párisi táncmulatság reggelig. — American bar. — Jegyek elővételben kaphatók a Bardi-féle jegyirodákban, Andrassy-ut 1. és Kossuth Lajos-utca 4. szám alatt és este 9 óratól a pénztárnál.

MOZGÓKÉP-PALOTA
Bejárati: József-körút 31. Telefon József 1-25.

Pompeji végnapjai
Edward Bulwer világhírű tört. regénye 6 részben.

Ezenkívül több kifűző vígjáték, természeti és tudományos felvételek és aktualitások. Polytatóságos előadások kezdődnek ünnepnapon délután 4 órakor, hétköznap délután 5 órakor.

Szenzáció!
Grado reggeli kávé vagy tea 2 tojással 50 fill.
Auto minden időben a t. vendégek rendelkezésére áll. Minden szombat reggel 3 óráig zene.

GRADO KÁVÉNÁZ
VII. Aréna-ut 17. szám
Minden este

Farkas Vince
muzsikál Telefon 112-47 Tulajdonosok Jakabovics és fia

FOLIES CAPRICE
Igazgatók: Kellert festőcérek Pőrendező: Rott Sándor Téli helyiség: VI., Révay-utca 18. - Telefon: 14-22

Az előadás kezdete 1/2 órakor. Ma újdonság! 1/10 órakor A megfigyelőben. Katonai bohóság. Irta: Salyr (Haás István). Rendező Rott Sándor. — 11 órakor. Újdonság: Was sagen Sie zu Kärpelesz? Posse in 1 Akt, von Josef Armin. Regie Alexander Trebitsch, továbbá az új solo-számok.

Jegyek elővételben: a Folies Caprice téli helyiségében d. e. 9-11-ig és d. u. 8-10-ig. Hirsch, Andrassy-ut 19. Sopronyi, Rákóczi-ut 1. A NAP kiadóknál és Breuer nővérekénél, Teréz-körút 54.

Előadás után az első emeleti Casino de Paris-ban a világ legjobb ének- és táncszámainak fellépése.

N. Kir. Operaház
Este 1/8 órakor
Pillangó kisasszony
Opera 3 felvonásban.

Nemzeti Színház
Este 1/8 órakor
Az ember tragédiája

Népopera
Este 1/8 órakor
Budagyöngye
Operett 3 felvonásban.

Magyar Színház
Este 8 órakor.
Az új földesur
Színmű 5 felvonásban.

Budapesti Színház
Este 1/8 órakor
Ihr Korporal

Fővárosi Nyári Színház
Este 1/8 órakor
A kis gróf
Operett 3 felvonásban.

Király Színház
Este 8 órakor.
Buksi
Operett 3 felvonásban.

Vigszínház
Este 1/8 órakor
Villámhárító
Vígjáték 4 felvonásban.

Uránia Színház
Pompoji utolsó napjai

Várszínház
Zárva.

ROYAL-ORFEUM
VII., Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22

Minden este 8 órakor a szeptembori favorit-műsor! Zilahy Gyula, a Nemzeti Színház volt tagjának vendégfellépésével. A gályarab neje, bohózat 1 felvonásban. Irta: Móricz Zsigmond (Tökmag). Előadás után: Zilahy Gyula, M. Frenkel Ilona, Tihanyi, Aranyai, Werner M., Virágh. Kati és Gyurka (Tökmag). Móricz Zsigmond (Tökmag) előadja: Zilahy Gyula és Mezői Ilona. Palermo és Chefalo, a rejtelmek kertje. Oscar és Suzette, a népszerű tangótáncosok; Willard, az ember, aki megnő; Stolze-King, klasszikus táncszínpadok; 3 Waldors, világ-bajnokok; Harry Allister, mimikus; K. Solti Hermin és Virágh Jenő új szílműsorral; Az ágrófnó Harry Stone operettje; Váratlan látogatás S. Bassotti és M. Hennequin bohózat, azonosítva a többi remek attrakcióval.

Előadás után Royal-Sör-kabarett.

Csütörtökön, szeptember 18-án délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral.

Jegyek elővételben díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárusító helyeken válthatók.

ROYAL-ORFEUM
VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 31. • TELEFON 110-22

Minden este 8 órakor a szeptembri favorit-műsor.

Zilahy Gyula
a Nemzeti Színház volt tagjának vendégfellépésével **A gályarab neje** bohózat 1 felvonásban, írta: Nagy Endre és **Kati és Gyurka** (Tökmag), írta: Móricz Zsigmond.

Palermo és Chefalo a rejtelmek kertje.

WILLARD az ember, aki megnő. **STOLZE-KING** klasszikus táncszínpadok.

Oscar & Suzette a népszerű tangótáncosok.

K. Solti Hermin, Virágh Jenő, 3 Waldors, H. Allister és a többi nagyszerű attrakció.

Jegyek elővételben díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárusító helyeken válthatók. Csütörtökön, szept. 18-án d. u. 3 1/2 órakor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral

ROYAL SÖRKABARE
VII., Erzsébet-körút 31. szám

Minden este pont éjfélkor a fényes szeptembri újdonságok

NAGY ENDRE ÚJ MŰSORA!

Fellépnek: Mező Ilona, Viola Giza, Jelly Margit, Csabay Werner Manó, Bárony, Tihanyi, Zsófi, Aranyai, Bezzóly, Gyöngyi, Chieroni Amy, Oly Perry, Fritzi Larsson, Loda Lindholm, Dolly Bernard, Sugar Honn, Oly Syle, Hídassy Kati, Mela Harke, Balogh Manci, Végli Juliska, Blanka Mersoni, Erdélyi Ferike, Abonyi Irén, Lola Ginette, Fodor Vilma, Bérel Böske, Jenny Lily, Mátrai Erzs, stb. stb. Békely László konferenciér.

Belépődíj 1 korona. Meleg konyha és friss sör. Virágárusítás nincs. — Ejjelűtan 1 óratól kezdve belépődíj nélkül táncmulatság. — Kukó Vince zenekara.

Steinhardt Mulató
RAKÓCZI-UT 63. TELEFON: József 21-16.

Estéknként falrengető kaczagató műsor!!
Kezdeté pont 1/9 órakor.

9 órakor **Egyszer egy esztendőben**
11 órakor **Paradicsom ágyak**
bohózatok. Irta: Glinger és Taussig.

Steinhardt és Hunyadi slóger kupját. Esodás külföldi számok. Ejjelűtan — tánc — cabaret — cigányzene — belépő díj nélkül.

Jegyek: 10-1-ig, 8-6-ig a Mulatóban, egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrassy-ut 19 és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

A nm. vallás- és közokt. miniszter előmterő leiratával kiténtetve

Dr. BATIZFALVY I. Z.

Fogorvosi intézete

Áthelyezve: **Károly-körút 10. szám alá**
Fájós fogak meggyógyítása. Tartós fogtömések. Foghúzócsok (alkalmasan is). Szájpadlásoktól műfogak, aranyhídak, koronák. Jól használható fogszorok elkészítése és elhelyezése, jótállással mérsékelt áron.

VIDÉKIEK fél nap alatt megkapják műfogaikat

WEINBERGER és FODOR

az összes sport-cikkek áruháza!

Football

cikkekben az ország legnagyobb raktára

IV., Haris-bazár 4.

TELEFON: 113-59

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen!

Gyorsírási és szépírási könyvek.

Forrai Soma. *A magyar gyorsírás tankönyve.*
I. rész: Levelező írás. Ára 1 kor. 60 fill.
II. « Vitairás. « 1 « 80 «

Sós Dóra. *Magyar gyorsírás.* Átnézte Vikár Béla. Ára 2 korona.

Götzhaber Irma. *Német gyorsírás.* Átnézte Vikár Béla. Ára kulcsal együtt 2 kor. 80 fill.

Vajda Pál. *Szépírási minták.* Magyar és német írás. Ára 80 fill.

— *Állóírás.* Magyar és német írás. Ára 80 fill.

— *Rondírás.* Ára 80 fill.

Megrendelhetők:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer E. és Fiai) részvénytárs.-nál, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

REGÉNY

KI A GYILKOS?

ANGOL BÜNÜGYI REGÉNY 14

A gyilkosságot olyan valaki követhette el, ki az öreg urnához és Harvey urhoz közel állott... valószínűleg egy rokon. A lelkész és Simpkinson kisasszony a gyilkost minden áron meg akarták védelmezni, a férfi addig, míg a becsület és lelkiismeret engedte, a leány még ezen a határon is túl. Mindenki aszerint cselekedett, amint egyéniségének legjobban megfelelt és amit a leány tett, kétségtelenül jegyese érdekében történt.

Még mindig talány előtt állottam, de már nem voltam elégedetlen. Látogatásommal több hasznom volt, mint amennyit reméltem; ha úgy tetszik, helytelen, sőt kalandos volt; de az én mesterségemnél ez nem hiba. A kules története ezzel fel volt derítve... két bőrönd volt, melyeket egy gyáros készített, a bőröndök teljesen egyformák voltak, csak a lakatok különböztek.

A ezim hiányát is magyarázta ezen körülmény, csak még az nem volt kiderítve, hová lett az a podgyász-czedula, melyet a Southend-től Londonba való szállításakor a vasuton okellenül felragasztottak.

Mert a bőrönd Southendben volt, hová Greenwichből jutott. Simpkinson kisasszony Bőröndje Southendben volt, vagy Tootingból került oda, vagy a londoni czég küldötte. Mikor történt tehát a csere? És hol? Hogyan került a hullás bőrönd Charing-Crossba? Ha Raynel kisasszonyt azon Simpkinsonok Franciaországba utaztak és ha a hölgyek ezt az éjszaka egy londoni szállodában töltötték, hogyan lehetett az ifjú leány a gyilkosság bűnrészesze?

Most a Párisban levő bőrönd igaz tulajdonosának kiderítése volt a legfontosabb teendő.

IX.

Midőn másnap szobámban ülve, megbízóim részére a szokásos napi jelentésemet írtam, Harvey urat jelentették be nekem. Sápadt volt és rosszkedvű, minő az ember egy álmatlanul töltött éjszaka után szokott lenni.

— Sokat gondolkodtam tegnapi látogatása után, kezdte szokott nyílt modorában s úgy érzem, hogy magyarázattal tartozunk önnek. Simpkinson kisasszony magaviseletét bizonyosan különösnek, esetleg érthetetlennek találja. Tétovázva hallgatott el.

— Nem annyira különösnek, mint ön talán gondolja, mondtam nyugodtan. Elvégre is ne feledkezzék meg arról, hogy megszoktam az ilyen vizsgálatokat.

Egy kissé megdöbbsent e feleleten, de hamarosan magához tért.

— Midőn ön tőlünk tegnap távozott, valamely határozott benyomást vitt magával. Szerénytelenség, ha kérdezem, mondja meg, mit gondolt?

— Hát ez tényleg kissé merész kívánság és nem igazságos, ha azt a csekély eredményt, melyet nagynehezen elértem, minden kárpótlás nélkül visszaköveteli tőlem.

— Igaza van. Nos, én pedig kötelezem magamat, ha közli velem véleményét, megmondom, vajjon helyes uton jár-e.

— Azt mondja meg, hogy melyik a helyes út?

— Nem, felelte gyorsan, csak azt, vajjon az ön felfogása helyes-e?

Modora, tekintete, viselkedése annyira nyílt, annyira megnyerő, hogy mindjobban rokonszenveztem az ifjával.

— Nos, jó. — mondtam lassan — a magam részéről egyáltalán nem kételkedem már abban, hogy két teljesen egyforma bőrönd létezik s hogy ön is, jegyese is nagyon jól tudja, hogy a párisi rendőrségen őrzött nem volt soha Simpkinson kisasszony tulajdona. De nemcsak ezt tudják, hanem azt is, hogy ki a hullás bőrönd tényleges tulajdonosa és attól tartanak, hogy ez hamarosan, mint gyilkos, a rendőrség kezére kerül.

Harvey Ágostnak arcába szökött a vér, majd ismét elsápadt. Lassan, nyomatékkal beszéltem, szavaimat gondosan megválogat-

tam és a lelkész arcán minden egyes szavam nyomát láttam, meggyőződtem, hogy feltéve-seimben nem csalódtam.

— Ön nagyon sokat tud! — mondtotta kissé rekedtes hangon.

— Nos, helyes a feltevésém?

— Egészen helyes.

Mindketten elhallgattunk. Harvey hátrátámaszkodott székén és puha nemezkalapjára meresztette szemét. Megfigyeltem és egy kérdés tolakodott nyelvemre... hiszen becsületes ember volt, okos és azon igyekezett, hogy helyesen cselekedjék, miért ne kockáztathattam volna e kérdést.

— Kicsoda a fekete bőrönd tulajdonosa? — kérdeztem, de alig mondtam ki e kérdést, már meg is bántam.

A nagy alak tetőtől-talpig megremegett, arca idegesen meg-megrándult, a szeméi való-sággal beestek; azon igyekezete, hogy uralkod-jék magán, nyilvánvaló volt.

— Beszéljek? — kérdezte önmagától, de én inkább éreztem, mint hallottam ezt a kérdést.

Felkelt, az ablakhoz lépett és letekintett a népes boulevardra. Csak hetekkel később értettem meg, hogy e pillanatban mi izgathatta fel annyira.

— Nem — mondtotta azután tompán. — Az ilyen kérdésre válaszolni nem lehet kötelességem; sőt jogosan tagadom meg a választ.

Ismét mellém került és lénye olyan volt, mint minő rendesen szokott lenni.

— Figyelmeztetnem kell arra, hogy a gyilkosságról egyikünk sem tud semmit, sem én, sem Simpkinson kisasszony. Csak gyanunk van. Ha bizonyosat tudnék, bármilyen nehezemre esnék is, mégis kötelességemnek ismer-ném, hogy a hatósággal közöljem, amit tudok. Gyanunk van és egyetlen vágyunk, óhaj-tásunk, imánk, hogy gyanunk helytelennek, tévesnek bizonyuljon. Mostani helyzetünkben készséggel mondom el mindent, amit tudok, de egyetlen szóval sem fogom elárulni gondolataimat. És azt hiszem, hogy lelkiismeretem előtt ezen megkülönböztetésért számot adha-tok; kötelességem az is, hogy meg ne gyorsít-sam menetét, különösen ebben az esetben, a melyben mindaz, amit tudok, tévedésen alapulhat.

— Simpkinson kisasszony még annál is tovább megy.

Jegyesem ez esetben legjobb belátása szerint cselekszik és nekünk számolnunk kell azokkal az izgalmaival, melyekben a leg-utóbbi huszonnégy órában bőséges része volt és amelyek alkalmasak arra, hogy az ilyen fiatal leány kedélyét alapjában fölforgassák. Nem tud összefüggően gondolkodni és be-szélni.

— Ha megengedi, ebben eltér véleményem az önétől. A kisasszony a hatóságot nagyon is összefüggő, hamis adatokkal igyekezik fél-revezetni, tehát jól tudja, mit akar és mit cse-lekszik. Azonban az itteni rendőrség ezt már az első pillanatban észrevette. Ha ismét meg-engedik önnek, hogy beszéljen jegyesével, intse óvatosságra.

— Ezzel nem azt akarja mondani, hogy Simpkinson kisasszonyt a rendőrség részéről kellemetlenség fenyegeti?

— Kellemetlenség? Nem! Sokkal több ennél.

— Szent isten, hiszen ebbe bele lehet örülni! — kiáltotta Harvey. — De hát mit te-gyünk... mit?! Nem, nem hiszem, hogy ez a nyomorult dolog Simpkinson kisasszonyt valami módon veszélyeztethetné... oh, ez a gondolat megörjít! Mindenre, ami szent előt-tem, esküszöm önnek, hogy jegyesem ár-tatlan!

— Megengedem, de önkéntelenül is bün-részességet vállal, bűnrészesek pedig nem ártat-lanak, hanem ezinkostársak.

Szegény fiu! Eddig még csak valamiké-pen uralkodott magán, de az a tudat, hogy jegyesével baj történhetik, teljesen kiforgatta nyugalmából.

— És... és hogyan viselkedjék az ön nézete szerint?

— Ugy, mint ön. Ne hazudozzék, ne tit-koljon el semmit és válaszoljon nyíltan azokra a kérdésekre, melyekre válaszolni kell.

Hálásan szorította meg kezemet.

— Igaza van, Holmes ur. — mondtotta komolyan — mostani magaviselete gyanút eb-

resztő, ezt meg kell neki változtatni. Azonnal felkeresem és elmondom neki, hogyan véle-kedik ön a dologról. Elvégre is, ártatlansága ki fog derülni és ehhez kérjük az ön közre-működését. Mostani látogatásom célja ez, ké-rem önt, foglalkozzék érdekemben ezzel a do-loggal és tartsa gondosan szemmel a rendőr-séget. Derítse ki, vajjon eddig mennyit tudnak ezek az urak, sőt ennél többet is. Meg kell tudnunk, ki a gyilkos. Tudasson velem min-dent, amit megtudott, vagy amit felderíteni vélt és én remélem, hogy az ön nyomozása gyanumát meg fogja hazudolni.

— Ha jól értem, uram, ön az eset nyo-mozásával hivatásszerűen akar megbizni? Ha ez így van, a dolgot tudatnom kell főnökeim-mel.

— Értesítse őket azonnal.

— Jelen pillanatban ugyan nem vagyok szabad, de mostani feladatomban akárki elvál-lalhatja.

Harvey ur kalapja után nyult, melyet za-varban forgatott jobbra-balra.

— Még valamit szeretnék öntől távozásom előtt megkérdezni, — mondtotta bizonytala-nul. — Nem vagyok gazdag ember és talán jobb lenne, ha előzőleg egyeznénk meg...

— A feltételeket illetőleg? Az iroda meg fogja önnek a prospektusokat küldeni. Az ára-kat elfogadhatónak fogja találni, ebben nem kételkedem.

Ezzel utnak engedtem.

Az előcsarnokba lépett és én követtem ide. Lassan, mint egy mélyen gondolataiba merült ember, haladt le a lépcsőkön és én kö-vettem tekintetemmel. Az egyik lépcsőfokon megállt, gépies lassúsággal egy zsebkezdőt hu-zott elő kabátja zsebéből és megtörülte vele szemét. A kezdővel egy szürke levélborítékot rántott ki zsebéből és a papiros halk zörgés-sel a földre esett. Én, aki néhány lépcsőfo-kkal magasabban állottam, hallottam a zörgést, mely a lelkész figyelmét elkerülhette, mert lassan folytatta útját.

Első pillanatban utána akartam kiáltani, de ezt a szándékomat hamarosan leküzdöt-tem, visszafojtott lélekzettel lestem Harvey tá-vozását. Hogy is ne, egy levél! Ki tudja, mit tartalmaz! Leselkedve maradtam helyemen. Harvey nem fordult vissza.

Tekintetem sóváran csöggött a szürke papirdarabon, valóssággal kacsintgattam feléje, mintha magamhoz akarnám delejezni... Igen ám, de hátha észreveszi hiányát! Ha mégis visszafordul!

De nem... elment. Lerohantam, akár egy ragadozó, rávettem magam a papirosra, felkaptam és szobámba siettem, hol bezárkóz-tam. A borítékot az asztalra tettem... négy-szögletes, szürke papirosból készült boríték volt, Dover postabélyegzővel ellátva „Harvey Ágost lelkésznek, Páris, Hotel de la Paix” czimezve.

Vajjon üres volt ez a boríték, vagy benne volt a levél is?

Megtapogattam! Bizony az nem volt üres. Levélpapiros volt benne. Kivettem. Egy levél volt. Először is a tulsó oldalon lévő aláírást néztem. Pál volt.

Alig futottam át a levelet, ajtómat heve-sen megzörgették. A levelet egy fiókba dob-tam, a fiókot becsuktam, azután hirtelen leve-lettem felső kabátomat, hogy a zárt ajtónak valamivel okát adhasam és ingujjban nyitot-tam ki az ajtót.

Harvey állt előtte. Mielőtt csak szólhat-tam volna, beszorított a szobába és utánam jött. Külseje és magatartása óriási izgatottság-ról tett tanubizonyítást.

— Az imént egy levelet ejtettem ki zse-bemből, — kiáltotta, — ezt a levelet vissza kell kapnom.

— Valóban? — mondtam teljesen nyu-godtan.

— Mondom önnek; vissza kell kapnom. Ugy látszik, a lépcsőn rántottam ki zsebemből. Ön feljebb állt és látta.

— Ne gondolja, hogy hazudni fogok; igen is, láttam.

— Én feleltem?

— Természetesen.

— Akkor minden rendben van. Adja ide a levelet. Sajnálom, hogy háborgattam.

(Folyt. köv.)



Aki soffőr akar lenni
jelentkezzék a
Soffőr szerkesztőségében
VII., Rózsa-utca 8. Bármely napon este 6-8-ig

**GRAND HOTEL
KELETI NAGYSZÁLLODA**

Keleti p. n. indulási oldalával szemben, újonnan átalakított, kényelmes jó kiszolgálás, légfűtés, olcsó árak!
Thököly-ut 18. Tel.: József 15-08

Új élely-praeeparátum
mindenféle idült

GYOMOR

bajok és emésztési zavarok ellen a stomoxygén. Ha aranyere van, ha a gyomor igen sok savat választ, ha szélszorulásban, fejtájtásban, szivdobogásban, hát-és májfájdalomban szenved, s ez okból ideges, ha gyengének és levertnek érezi magát és nincsen étvágya, könnyen megszabadul bajától természetes élelykúra által. Szeressen be a legközelebbi gyógyszerertárból azonnal stomoxygént. A felsorolt bajok igazán legnagyobb része a bél fertőzésére vezethető vissza és a stomoxygén minden ilyen esetben évek során át kitűnően bevált. Ezen készítmény élelyt fejleszt a gyomorban, mely megöli a bacillusokat, tisztítja a gyomort, elevenítően és erősítően hat és gyomor- és bélbajoknál gyorsan és föltétlenül eredményes. Egy próba meg fogja győzni Önt a szer kitűnő és föltötte ártalmatlan voltáról. Kimerítő használati utasítás minden dobozban mellékelve. Egy csomag ára K 3.50. Kapható a legtöbb gyógyszerertárban vagy Török Józsefnél, Budapest, Király-utca 12. szám.

Kerény Arnold

SZÁLLITÓ

Budapest, VII.,
Dehány-utca 87

TELEFON 59-16

Elvállal mindennemű
elvámolásokat, szállítá-
sokat valamint pod-
gyászfuvarozást

EVŐESZKÖZÖK

ezüstből és alpacca ezüstből,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

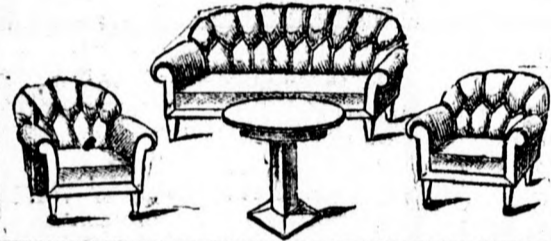
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.



VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

ÚJRENDSZERŰ BUTOR-HITEL



Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk. Nagy választék asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ág- és aszalterítőkben.

Hitel esetén készpénzáratok számításunk, csupán a tartozás után 6% kamat 0% fizetendő

A kamat 1/4 évenként mindig csak a hátralékos csökkenő tartozás után fizetendő.

Törlesztés:

minden 100.—kor. után havi 3.— kor. vagy minden 100.— kor. után . . . 1/4 évi 9 kor.

Balázs és társa butorraktára, Budapest, VI., Váci-Körút 43. (Saját ház).

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Szeged.

33.001/913. szám.

Pályázati hirdetmény
Pályafentartási fák szállítására

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége ezennel nyilvános pályázatot hirdet a vonalain 1914. évben szükséges pályafentartási faneműek szállításának biztosítására.

Jövő 1914. évben a következő mennyiségek szükségesek:

Tölgyfadeszka	1.7 köbméter
Faragott tölgyfa	85 köbméter
Kerítési oszlop	65 darab
Tölgyfapalló	14 köbméter
Tölgyszálfa	13 köbméter
Különféle puhafadeszka	95 köbméter
Különféle faragott és metszett puhafa	111 köbméter
Puhafaléc	52 köbméter
Különféle puhafapalló	90 köbméter
Vörösfenyőfa-palló	5 köbméter
Puhafa-szálfa	3 köbméter

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségénél megszerezhető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségeinél megtekinthető.

Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános és kü-

lönleges feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az általános feltételek ára 50, a különlegeseké pedig 30 fillér darabonként, melyhez postaszállítás esetén bérmentesítésre még 20 fillér beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ívenként egykoronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen cíccimmel: „Ajánlat a 33.001/913. sz. pályázati hirdetményben kiírt anyagokra” 1913. évi október hó 10. napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége I. osztályának főnökéhez benyújtandók vagy postán beküldendők. A bánatpénz az általános feltételek 3. §-a határozmányainak megfelelően legkésőbb 1913. évi október hó 9-ik napjának déli 12 órájáig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteleendő, esetleg posta útján beküldendő.

Az ajánlati felhívástól eltérő, s zabálytalanul kiállított, az ajánlattevő által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, sértett vagy pecséttel le nem zárt borítékba helyezett, elkészve vagy táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve bánatpénz le nem tételezett, figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1913. évi augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből négy fillérral, kompakt betűkből szedve hat fillérral fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből négy fillérral, kompakt betűkből szedve hat fillérral fizetendő

Házasságokat

előkelő családokban diszkretnen, minden igénynek megfelelően közvetít **Nagy Jenő** házassági irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36, első emelet 3. (Törvényszékhely bejegyzett cég.) Férjhezmenendők előjegyezve 17 évtől feljebb, hozományösszeg **legszerényebbtől 600.000** koronáig. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából állandóan előjegyezve. Méltó tassék tehát bizalommal fenti elismerten megszolgált házassági irodához fordulni, ahol részletes és díjtalan felvilágosítással szolgálnak. Telefon 58-62. (Czégnyküli levelezés.)

Megnősülne

Intelligens 28 éves izraelita vallású tisztviselő. Oly feltétlen intelligens csinos leányt keresek, kinek hozománya által nagyon jó fizetéssel dotált föltétlen biztos és gondtalan existenciát teremthetnek. A hozományt egy jó jövedelmező vállalatba részesedéssel fektetném be. Feltétlen diszkreციót uri becsületem biztosítja. Szíves megkereséseket az „Egyetértés” kiadóhivatalába „Házasság melőbb” jellegre kérek, ahol azt csakis nekem adhatják ki. Nemleges esetben sorait visszaszármazatom, igenlő esetben bővebb referenciákkal szolgálok.

Intelligens

Vak nő, ki elsőrendű zongorista, jobb mozgásban, szolid tánciskolában, vagy egy kisebb kávéházban keres alkalmazást. Írásbeli ajánlatok Heitz Irma, Zalatna, Alsó Fehérmege küldendő. — Szóbeli felvilágosítás kapható 160-91. szám alatt.

Egyedülálló

árva, 75000 korona készpénzhozománnyal és teljesen független, orosz hölgy, 150.000 korona vagyonnal sürgősen férjhez mennének. Csakis komoly szándékuak (vagyon, vallás mellékes) jelentkezzenek: „Hymen”, Berlin, Elisabethstrasse 66.

Szégény

az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szólnon szomszédjának v. pláne főbőlválójának. Ugy érzi magát, mintha tükön ülne, szeretne eltűnni vagy pedig unatkozik, mert a társaság a „szalonhős” köré csoportosul, aki szellemes, vidám eszegezésével ugyancsak hódít... Aki azonban maga is szellemes társalgó akar lenni, az olvassa el a „Társalgás Művészete” rendkívül érdekes könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felelválót egyaránt meghódítsa! E könyv korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálon, banketten, esküvőn, színházban, mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. A Társalgás Művészete könyv áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzékét) diszkretnen, teljesen ingyen küldi a „Csodás Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, VII. Klauzál-utca 2. szám.

Örökre

írtója tyukszemnek, minden bőrbajnak, fagyásnak, viselkedésnek 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 korona. Relhánénál Nagykáta, Pestmegeye.

Mozgók

kisebkek, nagyobbak nagy választékban vannak eladásra előjegyezve. Kereskedelmi Közvetítő r.-t.-nál VI., Gyár-utca 26. Telefon 177-23.

Női kalapok

diszítése 1 koronától, átalakítások igen jutányos áron vállaltatnak. Diszítések azonnal elkészíttetnek. VII., Nagydíófa-utca 18. sz. földsz. 7.

Dohánytözsdék

átrihatók, nagyon jutányos vételek kaphatók a Kereskedelmi Közvetítő r.-t., Gyár-utca 26. Telefon 177-23.

„Stenografia”

A „Stenografia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépíróiskola megnagyobbított összes helyiségei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.). Figyelmeztetjük a közönséget: hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jól megjegyzendő. A magyar-német gyorsírói, gépírói, helyesírói és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépírásoktatás. A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírás-tanítói és tanítónői vizsgára, mely vizsga a minisztériumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsírás és gépírást egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Írásmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60.). Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101-25.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett Első Országos Gabelsberger Szakiskola. Gyorsírás, gépírást különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiai rendes tanárok által oktatott szaktanfolyamok. — A Gyakorló Gyorsírók Társasága miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamok. (Elnök: Dr. Fabri Henrik, orsz. gyűl. gyorsíró revisor. I. gazgató: Gyarmati Dezső, orsz. gyűl. gyorsíró. Alapították: 1903. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Lész Ferencz tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtevesztés-csejájából utánozzák. Telefon 35-68.

Szingazdag természeti leírások! Makay Béla: Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászkönyve Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Ihlet, költői lendület van minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt!!!

Ára 6 korona.

Kapható: LAMPEL R. Könyvkereskedése Wodianer F. és Fiaj) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Gyorsírás

és gyorsgépírást. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern hygienikus új helyiségeinkben (Andrassy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépírást, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits-rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvtelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrassy-ut 12. szám.

Zálogezédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

SINGER JAKAB ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Zongorák és pianinók

legolcsóbban készpénzert, valamint előnyös fizetési feltételekkel (részletfizetésre) is!

Óriási választék!

STERNBERG

Ármin és Testvére

cs. és kir. udvari hangszer-gyár

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 60. szám (saját zenepalota)



American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi

amerikai cipő-

különlegességek

kizárólagos elárusítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST

IV. Kigyó-tér 1. (Királyi bérpalota)
V. Dorottya-utca 5-7.
VII. Erzsébet-körut 42.

DEBRECZEN

Piac-utca 44.

ZAGREB

Ilica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

PÉNZKÖLCSÖN

sorsjegyekre és értékpapírokra a legmagasabb összegig

Erzsébet sorsjegy . . . 7.- K	Olasz vör. kereszt . . . 35.- K
Jósziv sorsjegy . . . 10.- K	Osztrák vör. kereszt 40.- K
Bazilika sorsjegy . . . 20.- K	Hazai sorsjegy . . . 90.- K
Magy. vör. kereszt . . . 22.- K	Konvertált jelzalog 180.- K

A kölcsön apró részletekben törleszthető. — Ha sorsjegyet párból zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre felemeljük. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fenti kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali ellátás. :: ::

BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körut 1. Alapították 1874.

GUMMI

halhólyag
valódi francia és angol gyártmány
tucatnál 2.-, 4.-, 6.-, 8.-
10.-, 12.-, 14.- K. — 3 tucatnál
20% engedmény.

Mintagyűfemény
12 árb különféle finom óvszer 4 K.

Nakira
tűr véde, valódi indiai paracummi,
lérti-különlégeség tucatja 12.- K.
3 tucatnál 20% engedmény.

Uterus-spray
női különlegesség 14.- K.

Pess. Oculistv. orvosi rendeltet
5-10 koronáig.

Bideet vasállványon 10.- K. —
Irrigator 3 kor. és feljebb.
Részletes ábrás árjegyzékét ingyen,
lérmertve és átkötéssel küld a

Magyar Orvosi Műszertár
Budapest, VII. Rákóczi-ut 32.
a Bókus-kórházzal szemben.

MAGYAR VÁLLALKOZÁS

KÖZEGÉSZSÉGÜGYI BE-RENDEZŐK SZAKLAPJA

Ehó végén jelenik meg igen érdekes és komoly tartalommal

TELEFON 178-37

Kérjen mutatványszámot a Magyar Vállalkozás kiadóhivatalától Budapest, Gregus-utca 4. szám